Դ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1100

ՈՒՐԲԱԹ 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887 (Ն· Տ·) 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887

28 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԻՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ծանուցման համար Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրուածք ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 4 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԱՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՆ

ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻ ՀԵՐՔՈՒՄԸ

1887 Սեպտ. 1 (Ն. Տ.) Թուով բովանդակ Անգլիոյ հանապազօրեայ լրագիրք, (ընդ որս Թայմզ, իսկ նոյն ամսոյ Թուոյն երրորդ երեսին չորրորդ սիւնակին մէջ,) հրատարակեցին Ռիւդերի երկայն հեռագիր մը, Կոստանդնուպոլսէ Թուրքիա խորագրով։

Այս հեռագիր, (գրաքննական կանոններու պահանջած մէկ դոյզն բացառութեամբ,) բառ առ բառ թարգմանեցաւ և հրատարակեցաւ Արեւելքին Օգոստ. 26ի (Հ. Տ.) 1092րդ Թուով։

Այս հեռագիր չատ ծանրակշիռ նշանակութիւն մ'ունէր Հայոցս համար։ Անոր մէջ, ինչպէս տեսան ընթերցողք, կը պատմուէին Հայոց Պատրիարքին և Հռոմէական Հայոց Պատրիարքին կարեւոր ձեռնարկները Բ. Դրան մօտ։ Հռոմէական Պատրիարքին ձեռնարկը պատմելով, Ռիւդեր կ'ըսէր. «Ազարեան Պատրիարքն «ըսաւ Դատական Նախարարին թէ «Ծիզուիդք, Հայերն ի կաթոլիկութիւն «դարձնելով, մեծ բարիք մը կ'ընեն Տէ«րութեան. զի Հայ կաթոլիկներն աչ«խարհաքաղաքացի են, և Ուղղափառ «Հայոցմէն կը տարբերին անով զի չու«նին հայ ազգութեան գաղափար։»

Այս անհանդուրժելի զրպարտութեան ի լուր, ո՛չ մէկ հայ թերթի հընար էր լուռ մնալ։ Հարկ անհրաժեշտ էր որ հեռագիրը ծանօթացնէինք մեր ընթերցողաց, որպէս զի, եթէ սուտ էր, հերքուէր. իսկ եթէ, դժբախտաբար, ստոյգ էր, այդ անլուր զրպարտութիւնք նշաւակուէին ըստ արժանւոյն։

Ուստի, հեռագրին Թարգմանութիւնն հրատարակելով մեր չորեքշաբթի աւուր թուով, մինչեւ յաջորդ երկուշաբթին սպասեցինք որ Հռոմէական Հայոց Պատրիարքը փութար հերքում մը տալ լրագրոյս մէջ, կամ իւր բերանն եղող հայ-հռոմէական թերթին մէջ։

Հերքումը չերեւցաւ։

Ուստի, ինչպէս մեր պարտքն էր, լրագրոյս Օգոստ. 31ի 1096րդ թուով յատուկ յօդուած մը հրատարակեցինք այս ծանր խնդրոյ վրայ, «ԱԶԱՐԵԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ» խորագրին ներքեւ։

Մի կողմէ, կը տեսնէինք թէ Ն. Գերապայծառութիւն հերքում չէր տար։ Միւս կողմէ, առիթ կ'ունենայինք ստուգելու վաւերական աղբիւրէ թէ Ռիւդերեան հեռագրին ա՛յն հատուածներն որք կը վերաբերէին Տիարպէքիրի Հայերուն վիճակին, Ծիզուիդաց մարդորսութեան հնարքներուն և Ամեն. Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր պաշտօնական ձեռնարկներուն՝ ճիշդ էին կատարելապէս։

Բնական էր մեզ հետեւցնել թէ Ազարեան Պատրիարքի ձեռնարկին վերաբերեալ հատուածն ալ ճշմարտութենէ շատ հեռի պէտք չէ լինի։

Այս տեսութեամբ կարգ մը խորհրդածութիւններ ըրինք, որովք կը յայտնէինք Ռիւդերի հեռագրոյն՝ մեր վրայ ըրած տխուր տպաւորութիւնն։

Ի՞նչ եղաւ հետեւանքն. —

Մեր յօդուածին հրատարակումէն ետքն, հայ-հռոմէական թերթը փութաց յայտարարել թէ Ազարեան Պատրիարքին համար ըսուածները ճիշդ չեն կրնար լինել, ճիշդ չեն, ճիշդ չպիտի ըլլան, և որ ի կարգին։ Բայց այդ թերթ աւելի կարեւոր հրատարակութիւն մ'ըրաւ իւր այս չորեքշաբթի աւուր թըւով, յորում հրատարակեց հայ-հռոմէական Պատրիարքարանին կողմէ իրեն հաղորդուած պաշտօնական զեկուցում մը Թուրք լեզուաւ։

Ահաւասիկ այդ հետաքրքրաշարժ պաշտօնագրի բնագիրը նոյնութեամբ։

Երմէնի Գաթօլիք Կաթողիկոսարանընտան օգոստ. 17ինճի եանի Արեւելքին Բիւթէր Թելէկրաֆը նեշր իթտիկինի երթեսի կիւնի Բիւթէր Աժանսըն մէմուրը տէրհալ ճելպ իլէ, էվվէլա չ'Փաշէն վէ պատէհու Թա՛րբերէն վագը օլան Թէպլիղաթ վէ Թէքզիպաթ իւզերինէ, տիւնքի կիւն մէգքիւր Աժանսըն պէօյիւք մէմուրը (Մ. Ինկլէնտէր էվրօբատա սըլընըյօր) Մ. Մաֆֆէյի Կաթողիկոսարանա պիլզզաթ, Լօնտրայա ալաֆր 30 թարիխլի քեշիտէ օլունմըշ օլան Թէլէկրաֆըն սուրէթը պէյան։ մաճճուպիյէթ վէ քէնտիլէրինի պէօյլէ խապլիանէ ալտաթմըշ օլան զէմմէ հագգընտա ըշհարը Թէէսսիւֆ վէ քէտէր իլէ պէյրապէր, Արեւելքին նեշր իթմիշ օլտըղը Թէրճէմէ՝ ասլընա մուխալիֆ օլմատըղընտան, տէրհալ իմտիխանէլէրինէ կիտիպ բրօթէսթօ իտէճէկլինի, (*) վէ Կաթողիկոսարանտան կէօնտէրիլմիշ օլան Թէքզիպնամէյի տախի օ կիւնի Վարնա բօսթասը իլէ Լօնտրայա կէօնտէրմիշ օլտըղընը Թէսմին էյլէմիշ տիր։

Այս պաշտօնագրէ կը հասկցուի թէ Ազարեան Պատրիարքն ընդհանուր և անորոշ հերքմնագիր մը տուեր է Ռիւդերի հեռագրին, և գործակալն ալ՝ ինչպէս իւր պարտքն էր՝ հերքմնագիրը Բիւրօպէօքօվ հաղորդեր է Ընդհանուր Տնօրէնութեան ի Լոնտոն, որպէս զի՝ եթէ արժան դատուի՝ հրատարակուի։ Բայց Ազարեան Պատրիարքն ի՞նչ բան հերքեր է. —

Ազարեան Պատրիարքին դէմ կը գըրուի և կը հրատարակուի աշխարհի լըրագրաց մէջ թէ ինք սա խօսքն ըսեր է Կայսերական Կառավարութեան Նախարարի մը. «Ծիզուիդք, Հայերն ի կա«թոլիկութիւն դարձնելով, մեծ բարիք «մը կ'ընեն Տէրութեան. զի Հայ կա«թոլիկներն աշխարհաքաղաքացի են, «և Ուղղափառ Հայերէն կը տարբերին «անով զի չունին հայ ազգութեան գաղափար։»

Արդ, Ազարեան Պատրիարքն ըսա՞ծ է այս խօսքերը թէ ոչ։ Ազարեան Պատրիարքն ըրա՞ծ է այդպիսի անհանդուրժելի զրպարտութիւն մը հայ ազգին ստուար մեծամասնութեան հաւատարմութեան դէմ։ Ազարեան Պատրիարք դրա՞ծ է այդպիսի անիրաւ խտրութիւն մը Ուղղափառ Հայոց և Հռոմէական Հայոց միջեւ ի մասին նոցա հայութեան։ Ազարեան Պատրիարքն ըսա՞ծ է թէ Ծիզուիդք մեծ բարիք մը կ'ընեն Տէրութեան՝ Հայերուն մոռցնել տալով իրենց հայութիւնն։

Ա՛յս է խնդիրն։

Հարկ անհրաժեշտ է որ այս որոշ կէտերու վրայ վերջնական յայտարարութիւն մը ստանանք հայ հռոմէական Պատրիարքէն։ Ընդհանուր և անորոշ հերքում մը չի բաւեր բուժելու Հայոց դայթակղեալ միտքերն։ Եթէ Ազարեան Պատրիարքն այսպիսի յայտարարութիւն մը չէ ըրած, ինչո՞ւ համար մայրաքաղաքիս լրագրաց մէջ իսկ չհրատարակէ հերքմնագիր մը, որով հռչակէ թէ «Ինք չէ՛ ըսած երբեք թէ Հայ կաթոլիկներն աշխարհաքաղաքացի են. զի գիտէ թէ անոնք եւս Հայ են Ազգին ստուար մեծամասնութեան պէս. թէ ինք չէ՛ ըսած երբեք թէ կաթոլիկ Հայերն Ազգին ստուար մեծամասնութենէն կը տարբերին անով զի չունին հայ ազգութեան գաղափար. ո՛չ, ինք չէ ըսած և բնաւ չընդունիր այսպիսի բան. զի գիտէ թէ Ազգին ստուար մասը չունի գաղափար մը զոր հռոմէական Հայք՝ իբրեւ Հայ՝ չկարենան տածել իրենք եւս. զի գիտէ թէ, ի մի բան, Ազգին մեծամասնութեան ազգային գաղափարը չէն չեզոքեր առ Օսմ. Տէրութիւնն հաւատարմութեան պարտաւորութիւնները ու զգացումն. վերջապէս, ինք չընդունիր բնաւ թէ Ծիզուիդք օգտակար գործ մը կը կատարեն՝ Հայերուն մոռցնել տալով իրենց հայութիւնն։»

Ահա այսպիսի որոշ, բացորոշ հերքում մը պէտք է՝ Ռիւդերի Օգոստ. 30 թուով Կ. Պոլսէ քաշած հեռագրին տխուր տպաւորութիւնը փարատելու համար։ Եւ եթէ Ազարեան Պատրիարքն այդպիսի հերքում մը տայ իւր անուամբ կամ կնքով, մեք առաջին կը լինինք հրատարակող ամենայն գոհունակութեամբ։ Ի հակառակ դէպս, ամեն ողջամիտ անձ պիտի ըմբռնէ թէ վերոգրեալ պաշտօնական զեկուցման մէջ յիշուած անորոշ հերքումով բան չի հերքուիր բնաւ. Ռիւդերի հեռագրին մէջ պատմուած են բաներ որոց անհերքելի ըլլալութիւնները լինելը մեք կըրցած ենք գիտնալ. զի մեր ազգային վարչական շրջանակին կը պատկանին։ Ազարեան Պատրիարքն չի կրնար հերքել զանոնք։ Եւ ինչ որ իւր անձնական գործողութեան կը վերաբերի, պէտք է հերքուի որոշապէս և բացարձակապէս։ Մինչեւ որ այդպիսի հերքում մը չունենանք, մեր համոզմունք և զգացմունք կը մնան նոյն ինչ որ արտայայտած ենք մեր Օգոստ. 31ի խմբագրականաւ։

(*) Այսպիսի բողոք մը տեղի չունեցաւ ամենեւին, և չէր կրնար ունենալ. զի մեր թարգմանութիւն ամեն էական նկատմամբք ճիշդ էր կատարելապէս, բառական հարազատ թարգմանութիւն մը լինելով։

Գոհունակութիւն ունինք ըսելու թէ Ռիւդերի հեռագիրը սխալ թարգմանուած է Արեւելքի մէջ, ըսելով որ տեղին թէ այդ հեռագիր թարգմանուած է գրաքննութեան օրինաց պարտադրած ճշդութեամբ։ Եւ որպէս զի յայտնի մասին իւր անգլիագէտ ընթերցողները կարենան ստուգել, կ'առաջարկենք հայ-հռոմէական թերթին որ՝ եթէ կը պնդէ թէ մեր թարգմանութիւն սխալ է՝ հանէ իւր յառաջիկայ թուով արտատպել Թայմզի սոյն ամսոյ 1ի Թուոյն երրորդ երեսին չորրորդ էջին մէջ պարունակեալ Ռիւդերի հեռագրին անգլիերէն բնագիրն, անոր դէմը դնելով Արեւելքին օգոստ. 26ի թուով հրատարակեալ հայերէն թարգմանութիւնը։

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՍԵՊՏ. 9ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 12 ՍԵՊՏ.)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

Ֆերտինանտ Իշխան, խօսակցելով Հավասի գործակալին հետ, ցաւ յայտնեց յետոյ ֆրանսական մամլոյն իրեն նկատմամբ բռնած լեզուէն, ըսած է.

«Զիս կը համարին արկածախնդիր փառասէր Իշխան մը, առանց խորհելու թէ կատարած գործս, որ չատ մը նըկատմամբք զոհողութեան մը կը նմանի, չէ՞ համապատասխաներ բարձրագոյն գաղափարի մը, այն է՝ ժողովուրդին հանդարտեցնելու եւ վտանգալից խնդիր մը յօգուտ խաղաղութեան փակելու գաղափարին։ Զիս Աւստրիոյ կողմէ թելադրեալ համարիլ սխալ է բացարձակապէս. ես իմ խղճէս միայն առաջնորդուած։ Ռուսիա չի կրնար տածել Պուլկարիան առ իս նախանձ մ'ըրնելու փափաքն։ Ինչո՞ւ համար ունենամ երկպառակութեանց զոհուիլ այս երկիր, և գիւրութիւն չգտնէ կազմակերպուելու եւ ապրելու։ Եթէ Ռուսիա յաջողի փոխել Պուլկարիոյ կառավարութիւնը, կը կարծէ թէ չպիտի բախի ներքին անյաղթելի դժուարութեանց։ Վերջին տարւոյ փորձառութիւնն և պատմութիւնը ցոյց տուին թէ ազգային գաղափարը կայ Պուլկարիոյ ամեն կողմը, վարչական շրջանակներու մէջ ինչպէս ընդդիմադիր կուսակցութեան մէջ։ Չկայ Պուլկար մը որ յօժարակամ հրաժարի իւր վայելած ինքնօրինութենէն. երբ ի վտանգի տեսնէ զայն, թշնամի պիտի լինի անշուշտ։ Ա՛հ, եթէ ի Բեռլինոյ հասկցուած լինէ՛ր այս երկրի ճշմարիտ վիճակն. ո՜րչափ դիւրաւ կը փակուէին գրգռիչ խնդիրք և ո՜րչափ հեշտիւ կը բարւոքէին երկուց երկրաց յարաբերութիւնք։ Իմ դերս նշանակեալ էր. դժբախտաբար, ամեն հնարք կը գործածուի արգիլել յաջողութիւն համար ինձ դէմ։ Ի՞նչ պիտի լինի հետեւանքը։ Պարտականութիւնս յայտնի է. Պատրաստ եմ և կը սպասեմ։»

Առաջիկայ ընտրութեանց վրայ եղած հարցման պատասխաներ է Իշխանը թէ ընտրութիւնք ազատ պիտի լինին։ Սահմանադրական ընդդիմադիր կուսակցութիւնն ազատ ասպարէզ պիտի ունենայ. կառավարական ամբոխ մէջ կ'ըսուի թէ ընդդիմադիր կուսակցութեան գլուխներն համաձայն չեն Իշխանին անձնաւորութեան վրայ։ Ոմանք կ'ուզեն պահել Իշխանն, եթէ իրենք ստանձնեն կառավարութիւնը, մինչ Քարավելովեանք նոյն իսկ Իշխանին դէմ անհաշտ դիրք մը կը բռնեն։

Թայմզին Վիեննայի թղթակիցը կը հեռագրէ սեպտ. 9էն.

«Երբ Ֆերտինանտ Իշխանին յաջողութիւնը մեծաւ մասամբ կախում ունի իւր իսկ անձնական ընթացքէն, ցաւալի է որ ինքզինք ծաղրելի կ'ընէ՝ ներքին խորհրդականի և վսեմափայլի տիտղոսը տալով հազարապետ Լաապի մը, զոր իրեն հետ Աւստրիայէն Սոֆիա տարած է։ Պուլկարք բոլորովին հանրապետական կամ ժողովրդապետական ազգ մ'են, և իրենց նախարարաց և կուսակալաց համար իսկ Կոսպոտին (կամ Պարոն) տիտղոսը շատ խնայողութեամբ կը գործածեն։ Այս ժողովրդի մէջ ազնուապետական կամ դիւանական տիտղոսներ հաստատելու փորձերն ընդդիմադիր կուսակցութեան զէնք տալու միայն կը ծառայեն։

— Նէշէ Վրէմեա, պատասխանելով առ Նէւը Ֆրայէ Բրէսսէ, կ'ըսէ թէ ո՛չ Օրլէանեան գերդաստանն այլ Աւստրիան է որ զրկեց Ֆերտինանտ Իշխանն ի Պուլկարիա, Աւստրիոյ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար է որ Պիսմարք Իշխանին թերթը Ֆերտինանտ Իշխանին Թելադիր համարած է Օրլէանեան գերդաստանն, որ յանցանք չունի այս գործի մէջ։

— Սոֆիա, 12 սեպտ.

Կառավարութիւնն, որոյսում մը տալէ առաջ ընդդէմ Ռուսճուքի կուսակալ Պ. Մանդովի, որոյ արարք հիւպատոսներու (մանաւանդ ֆրանսական հիւպատոսին) գանգատանաց առիթ տուած էին, ի Սոֆիա կանչեց զՊ. Մանդով, բացատրութիւն առնելու իւր ընթացքին վրայ։ Պ. Ռատոսլաւով եւս Սոֆիա հասաւ։ 2,000 հարիւրակալ անտառ, Պելովայի մօտ, Թուրքօ-պուլկար սահմանագլխին վրայ, հրկիզեցան։ Կրակը Թուրքիոյ կողմը ծագեցաւ, և գաղթեցաւ Պուլկարիոյ հողին վրայ, չնորհիւ ազդու միջոցներու։

— Աժանս Հավաս կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռը որոշադիր է երկրորդ զօրավարի մասին Ռուսիոյ առաջարկն ստանձնելու և ներկայացնելու Անգլիոյ, Իտալիոյ և Աւստրիոյ, քանի որ որ յանձամ եւեթ Գերմանիա կը խոստանայ իւր տալ յէնոյ առաջարկին։

— Պապելսպերկէ կը հեռագրուի թէ Վիլհէլմ Կայսրը, կայսրուհին և պաշտօնէից հետ գնացին։ Բայց լուր չկայ թէ Չարն հօն պիտի գայ տեսակցելու Գերմանիոյ Կայսեր հետ։

— Թիմբս կը հրատարակէ Բոպուրկի Իշխանին մէկ մասնաւոր նամակը, բարեկամի մը ուղղեալ։ Իշխանն հաստատ մտադրութիւն կը ցուցնէ Պուլկարաց բարեկաստութեան անձնուիրաբար աշխատելու։ Իշխանը կ'ըսէ թէ կը սիրէ Պուլկարաց պէս պարկեշտ և քաջ ժողովուրդներն, և կը գանգատի Տէրութեանց ոմանց թշնամութենէն ընդդէմ խաղաղարար գործին զոր ինք ձեռնարկած է կատարել յարեւելս։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գերման լրագիրք ոմանք կը ծանուցանեն թէ Սլզաս-Լոթէնի կուսակալ և Բարիզի նախորդ դեսպան Հօհէնլօէ Իշխանն, որ Ռուսիա գնաց, քաղաքական կարեւոր պաշտօն մ'ունի։

— Նոյն եւս իւր բոլոր հեղինակաւութեամբ կը հաստատէ թէ Չարն և Վիլհէլմ Կայսրն առ այժմ չպիտի տեսակցին։

— Ֆրանսայի Պաշտօնական Լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ո՛չ Ֆրանսայի կառավարութիւնն ո՛չ ալ Պրազիլիոյ կառավարութիւնը չեն արտօներ ի Հարաւային Ամերիկա «Քունանիի Հանրապետութիւնն» հաստատելու ձեռնարկն, որուն գլուխ կանգնած են քանի մը Ֆրանսացիք։

— Վեհ. Սուլթանին Թիֆլիսպաշ Ռիզավ փաշա Պերլին հասաւ, ներկայ գտնուելու մեծ ռազմահանդէսներուն։

— Ըստ պաշտօնական ծանուցման մը, այսուհետեւ Պերլին պիտի լինի կեդրոն ռուսական ձիերու մասին բովանդակ միջազգային տուրեւառին։

— Աֆղանստանի Էմիրը ծանրապէս հիւանդ է եղեր։

— Եյուպ Խանի համար վերջին լուրն այն է թէ Հերադի շրջակայքը կը գըտնուի, և շատ մը կուսակիցներ ունի գլուխը։

— Իռլանտայի Միչէլզդաուն քաղաքին մէջ ծանր անկարգութիւնք ծագեցան ի մէջ ժողովրդեան և ոստիկանութեան, Պ. Օ'Պրիէնի ձերբակալութեան առթիւ։ Ժողովուրդը պաշտպան կանգնեցաւ ժողովրդական Երեսփոխանին, և քարերով, բիրերով ու գաւազաններով եւս մղեց ոստիկանութիւնն և հալածեց մինչեւ զօրանոցն, ուստից ոստիկանութիւնը նոր ոյժ առնլով յարձակեցաւ ամբոխին վրայ, զէնք պարպեց, և քանի մը մարդիկ սպաննեց։ Պ. Օ'Պրիէն ի վերջոյ ձերբակալեցաւ և բանտարկեցաւ, ինչպէս առաջուց ազդն առած էր, անխախտ մնալով իւր տեղն, և չարունակելով իւր գրգռիչ բանախօսութիւններ ու յայտարարութիւններ։

— Իռլանտայի մէջ պատահած այս դէպքեր բուռն վիճաբանութիւն մը յարուցին Լոնտոնի Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, ուր ազատական կուսակցութեան երկու նշանաւորագոյն պետերը, Պ. Կլատսդոն և Սըր Ուիլիըմ Հարքորդ, խստիւ հարուածեցին Նախարարութեան քաղաքականութիւնն և ոստիկանութեան ընթացքը։

— Ի Միչէլզդաունի ժողովրդեան եւ ոստիկանութեան միջեւ երկրորդ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Դըպլին մը առթիւ, յորում անգլիացի արմատական Երեսփոխան Պ. Լապուշէր եւս պիտի ատենաբանէր։ Ոստիկանութիւնը ջանաց ունկնդրաց բազմութիւնը ճեղքելով ատենաբաններուն մօտեցնել պաշտօնական

—)(46)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԹԵՒԷՋ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՂԴԻՆ ՊՈՂՈՏԱՅՆ

Եւ յարեց.

—Օրիորդ Թեւէզ գիտէ արդէն թէ ո՞վ եմ, եւ լաւ կը լինի որ դուք ալ գիտնաք, թէեւ արդէն այնքան սիրալիր ասպնջականութեամբ ձեր տան դռները բացած էք մեր առջեւ։

Դաւգուա չպատասխանեց, այլ շարժում մ'ըրաւ որ կը նշանակէր.

—Իրաւունք ունիք, բան մը չեմ հարցուցած ձեզ։ Յառաջագոյն փոյթս չէր թէ ուսկից կու գայիք... Հիմակ որ մեր ընտանեաց մէջ մտնելու կը տենչաք, ինձ համար կարեւորութիւն ունի ճանչել զձեզ...

Սամսոն խօսեցաւ.

Եւ իւր ըսած առաջին բառերէն, կոմսուհին յանկարծ յիշեց, եւ առաւելագոյն ստուգութեամբ, իւր կորուսեալ երկու զաւակները,—մինչդեռ Դաւգուա, աներեւելի կերպով գունատ, գիմագծերը կծկեալ սոսկումէ, չհամարձակելով հաւատալ իւր լսածին, ունկն կը դնէր Սամսոնի յիշատակաց, որոց ինչ ինչ մանրամասնութիւնները դոդցես կը յիշեցնէին իրեն առենօք Դուազէօլի տուած տեղեկութիւններն անդրանկին՝ Ժագի՝ յափշտակութեան մասին։

—Ո՛չ հայրս, եւ ոչ մայրս ճանչած եմ... կ'ըսէր երիտասարդն,—եւ Ժանն կոմսուհին, գլուխը վեր առնլով, կը հառաչէր եւ մելամաղձութեամբ կը նայէր նմա,—Ժան-Մառգ եւս չէ ճանչած իւր ծնողքը... Իրիկուն մը իրարու հանդիպեցանք Դռոնի տօնավաճառին մէջ, ի Բարիզ... երկուքս ալ դեռ մանուկ էինք... եւ ի միասին փախանք, ըստ հաճոյս բաղդին արկածոց... Աճպարարներ գտած էին զիս ձմրան օր մը, տախտակեայ տնակի մը սեմին վրայ, Թափուր գետնի մը մէջտեղը, Բէռ-Լաշէզի գերեզմանատան ետին...

Դաւգուա ոտք ելաւ յապուշակի, իւր աթոռը տապալելով...

Սամսոն լռեց։

Ժանն կոմսուհին Դաւգուաի նայեցաւ վրդովեալ եւ զարմացկոտ։

Կոմսը պիտի հարցաքննէր զՍամսոն, պիտի ըսէր նմա. «Այդ աճպարարները մականուններ չունէի՞ն... Վերջէն մասնակցած չե՞ն թատերական խումբի մը... Եւ այդ խումբը տղայ մը չէ՞ թողած Բարիզի շրջակայքն, ի Սառօէլ...»

Սակայն զսպեց ինքզինքն... Այդ հարցումներն ընելով ինքզինքը պիտի մատնէր... Լաւագոյն կը համարէր սպասել... Սամսոն անտարակոյս պիտի տար իրեն պէտք եղած տեղեկութիւններն...

—Երբեք չիմացայ այդ Թշուառ մարդոց բուն անունը... Թերեւս իրենք ալ չէին գիտեր... Թերեւս իրենք ալ ընկեցիկ էին ինձ նման... Իրենց մականուամբ կը կոչուէին. այրը կը կոչուէր...

Սամսոն դադրեցաւ կանգ առաւ...

Դաւգուաի դէմքն այնքան այլայլեալ էր, այնքան սարսափ կ'արտայայտէր որ երիտասարդն հարցուց.

—Իմ պատմութիւնս արդեօք տխուր յիշատակնե՞ր կը զարթուցանէ ձեր մըտքին մէջ... Կ'ուզէ՞ք որ լռեմ...

—Ո՛չ, ո՛չ, խօսեցէք, ըսաւ կոմսուհին։ Եւ Դաւգուաի դառնալով.

—Ի՞նչ ունիք, հարցուց։

Կոմսն սթափեցաւ, ձեռքը տարաւ իւր քրտնոտ ճակտին վրայ, ջանաց ժպտիլ, իւր ամբոխման պատճառն յայտնել։

—Ոչինչ, ըսաւ... մեծ հետաքրքրութեամբ մտիկ կ'ընեմ Սամսոնի։

Եւ բարձրացնելով իւր ձայնն որ դրեթէ անորոշ դարձած էր.

—Է՛հ, ի՞նչպէս կը կոչուէին այդ աճպարարները։

—Այրը, Խօբանիկ, կինը, Խըռնէէօլ...

Դաւգուա բան մը չըսաւ, սակայն խոր հառաչ մ'արձակեց եւ աչքերը փակուեցան։

Ժանն կոմսուհին Սամսոնի կը նայէր այդ միջոցին, եթէ ոչ պիտի տեսնէր թէ իւր ամուսինը նուաղելու մօտ էր։

Խօբանէ՛ղ, Խըռնէէօ՛լ... Այդ երկու այլանդակ մականունները չէի՞ն զորս չսած էր Սո Պոնլէն, Նշանակէ պէտք չկայ ճաչարանին տէրոջմէն։ Այդ մականուամբ չէի՞ն ճանչցուէր այն աճպարարներն որք Թափուր գետնին հիւղակը կը բնակէին եւ որք իրենց քով առած էին Դուազէօլի լքած մանուկն իրենց սեմին վրայ։

Եւ այդ մանուկը Սամսո՛ն էր։ Ի՜նչ յայտնութիւն։

Սակայն երիտասարդը կը շարունակէր իւր պատմութիւնը.

—Տասն տարի ապրեցայ Խօբանեղի եւ Խըռնէէօլի քով, որք մասնակցած էին Կապատայի խմբին որ ներկայացումներ կու տար Բարիզի շրջակայից տօնավաճառներուն մէջ։

Կապատա՛։ Ահաւասիկ ուրիշ անուն մը որ կրնար փարատել Դաւգուաի վերջին կասկածներն ալ, եթէ տակաւին բարբարանաց մէջ կը գտնուէր... Կապատա՛։ Սառօէլի մէջ մեռնող տղան այդ անուամբ արձանագրուած էր մեռելոց տոմարին մէջ։

Միշտ հաւատացած էր թէ այդ տղան Ժագն էր։

Այժմ քաջ կը տեսնէր թէ սխալած էր։

—Այդ տասն տարիներուն մէջ, կը շարունակէր Սամսոն, շատ դժբաղդ էի, ոչ թէ միայն իմ վրայ դրուած տաժանելի աշխատութեան համար, այլ զի անդադար կը չարչարէին զիս... Իրօք մեծ փափաք ունէի փախչելու, սակայն չէր համարձակէր... կամ մանաւանդ, ըստ որում այդ գաղափարը լաւ մը կեդրոնացած էր մտքիս մէջ, պարզապէս առիթ մը կ'սպասէի... Ժան-Մառգ ընծայեց ինձ այդ առիթը։

Իւր բարեկամին անունն արտասանելէ յետոյ, րոպէ մը կանգ առաւ։ Զուարթ ժպիտ մը կը պայծառացնէր իւր դէմքը։

—Ժան-Մառգ եւս ընկեցիկ տղայ մ'է... Ինք եւս կը չարչարուէր Ժուանվիլի ագարակապանին քով ուր կ'ապրէր,—եւ փախած էր, գրպանին մէջ քանի մը սու միայն ունենալով, ամեն բան բաղդին թողած, ինձմէ աւելի քաջասիրտ... Զիրար ճանչցանք Դռոնի տօնավաճառին մէջ։ Երդում ըրինք չբաժնուիլ իրարմէ... Միասին ճամբայ ելանք, եւ պահեցինք մեր խոստումը, որովհետեւ կը հաւատամ թէ մահը միայն կարող է բաժնել զմեզ։

Կոմսուհին մտիկ կ'ընէր անձկութեամբ, աչքերն անքթիթ յառած երիտասարդին դիմաց վրայ...

Գաղտագողի կոչո՞ւմ կ'ընէր իւր մայրական զգացմանց, եւ սրտին խորէն կը հարցնէր թէ իւր դէմ գտնուող երիտասարդն իւր զաւա՞կն էր։

Ի՞նչպէս գիտնալ զայդ։ Ի՞նչ ապացոյցի, ի՞նչ նշանի դիմել։ Ոչի՛նչ, ոչի՛նչ գիտէր։

Ժագի տարիքը միայն—եթէ Ժագ կ'ապրէր տակաւին—կը թուէր համապատասխանել Սամսոնի տարիքին։

Սակայն ի Բարիզ, ի Ֆրանսա, ամենուրեք, տղաքներ կը լքուին ամեն տարի։ Սամսոն այդ տղաքներէ մին էր, սակայն ո եւ է նշան մը չկար թէ Ժորժի եղբա՛յրը լինի նա։

Աշխարհիս վրայ միակ մարդ մը կրնար ըսել զայդ, որովհետեւ միակ մարդ մը գիտէր թէ Ժագ եւ Ժոռժ ի՛նչպէս գողցուած եւ կորսուած էին։

Այդ մարդն էր յափշտակի՛չը...

Սակայն չէր ճանչեր զնա։ Պիտի ճանչէ՞ր երբեք։

Եւ նա, յափշտակիչն, այդ յուսահատ մօր ամուսինը, չեմ գիտեր ինչ նախազգացումէ մը մղեալ, կը հարցնէր.

—Ձեր Ժան-Մառգ բարեկամնիդ ալ ձեզ նման գիտէ՞ թէ ինչ պարագայից մէջ լըքուած եւ որդեգրուած է...

—Ինձ նման, քանի մը մանրամասնութիւններ մնացած են նորա յիշողութեան մէջ։

—Ի՞նչ են այդ մանրամասնութիւններն, ըսաւ կոմսն յակամայս դողդղալով։

—Նա Ֆրանսայի մէջ լքուած չէ...

Դաւգուա սարսռաց։ Ձեռները, կուրծքին վրայ կծկեալ, սիրտը կը ճնշէին... Անգամ մ'եւս, անճանաչելի դարձած էր։

—Ո՞ւր, ըսելու ոյժն հազիւ ունեցաւ։

—Յ'Ալժէ... գաղթական մը, որ կառքով կը վերադառնար իւր ագարակը, տեսաւ զնա Զենարանի մզկիթին սանդուղին վրայ, իւր հետն առաւ, մեծցուց զնա... Այդ միեւնոյն գաղթականը քանի մը տարի յետոյ Ֆրանսա վերադարձաւ ժառանգութիւն մը ստանալու համար եւ հաստատուեցաւ ի Ժուանվիլ... Ժան-Մառգ հօտերը կը պահէր նորա քով։ Ինք աւելի շատ ծեծ կ'ուտէր ու թշուառ էր,—ո՛հ, լաւ կը յիշէ զայս, կրնայ պատմել ձեզ։

(Շարունակելի)

սղագիր մը, արտասանուած խօսքերն ի գիր առնլու, որպէս զի յետոյ ատենաբաններուն դէմ դատական գործողութիւններ կարենային կատարուիլ։ Ամբոխըն հասկնալով ոստիկանութեան դիտաւորութիւնը, թող չտուաւ որ պաշտօնական սղագիրը մօտենար սալերէ կազմուած բեմին, որոյ վրայ կ'ատենաբանէին անգլիացի և իռլանտացի Երեսփոխանները։

—Լուր կայ թէ գերման զօրքեր գրաւեր են Սամօա կղզին և բնիկ թագաւորը գահազուրկ ընելով անոր տեղ դրեր են Գերմանիոյ հաւատարիմ ուրիշ բնիկ թագաւոր մը։ Այս խստութեանց պատճառ տուած են Սամօայի թագաւորին անարդար և հակադաշնագրական գործառնութիւնք։ Գերմանք կ'ըսեն թէ թագաւորը ձեռքի տակէ կը քաջալերուէր Անգլիոյ եւ Միաց. Նահանգաց հիւպատոսներուն կողմէ, բայց և այնպէս սոյն Տէրութիւնք պիտի ճանչէն եղեր իրաց նոր վիճակը։

—Նօրթ Տէյլը Ալկ. Զայթունկ, յիշելով այս ծանր դէպքեր, կ'ըսէ թէ Պերլինի կառավարութիւնը տակաւին պաշտօնական լուր չունի»։ Ճշմարիտ է թէ գերմանական նաւախմբին հրաման տրուած էր գոհացում պահանջել, զի Սամօայի թագաւորը չարաչար վարուած էր Գերմաններու հետ և նախատած էր զկայսրն Գերմանիոյ։ Եթէ զինուորական գործողութիւն մը հարկաւոր լինի, Ամերիկայի հետ Սամօայի յարաբերութիւնք անվթար պիտի մնան եղեր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգային ժողովը թէեւ ի նիստ հրաւիրեալ էր այսօր ի Մայր Եկեղեցի, Քաղաքական Ժողովոյ ընտրութիւն կատարելու համար, սակայն անձրեւոտ օդին պատճառաւ հազիւ 14 երեսփոխանք ներկայ էին, հետեւաբար նիստը տեղի չունեցաւ։

Մայր Դիւանն ու ներկայ երեսփոխանք Պատրիարքարանի մէջ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ մասնաւոր խորհրդակցութիւն մ'ունեցան յորում համաձայնութիւն գոյացաւ որ Ազգ. Ժողովոյ յաջորդ նիստը գումարի յառաջիկայ հինգշաբթի Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

Ազգ. Վարչութեան որոշմամբ, Զէյթունի հրկիզեալ եկեղեցեաց և ազգային հաստատութեանց վերաշինութեան հոգ տանելու համար կարգեալ յանձնաժողովն իւր դիւանը կազմած է հետեւեալ կերպիւ.

1. Կիւլպէնկեան Պատրիկ էֆ. Ատենպ.
2. Մանուկեան Մկրտիչ » Ատենդպ.
3. Սարգիսօֆ Գառնիկ » Գանձպ.
4. Թօփալեան Գէորգ » Համրկլ.
5. Բաբազաձեան Տիգրան » Անդամ
6. Ցովակիմեան Միհրան » »

Երէկ աւստրիական Էլէօ շոգենաւով Իզմիր վերադարձան տեղւոյն առաջնակարգ ազգայիններէն Ազն. Եուսուֆ Զէլէպի, հանդերձ իւր ընտանեօք, ինչպէս և իւր որդին Ազն. Պետրոս էֆէնտի Եուսուֆ և իւր նորատի Տիկինը՝ դուստր Վսեմ. Ապրօ էֆէնտիի։

Ելմտական տեսչութիւնը նկատողութեան առնլով մեր չորեքշաբթի աւուր թուով հրատարակեալ «Արծրունեան Ընկերութիւն Սեբաստիոյ» խորագրով նամակն, որոշեր է ի Պատրիարքարան հրաւիրել նամակագիրն և հարկ եղած տեղեկութիւններն ստանալով պարտ ու պատշաճն ի գործ դնել։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ
Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուած

1. Տիվրիկցի Տ. Սերովբէ Գրիգոր Նիհարեան սեղանաւոր Պանձէ Գալըր (խաչ 150 ղրշ.), ընդ Օր. Քրիստինէ Յովակիմեան Իսկիւտար.
2. Տ. Մկրտիչ Նշան Թօքատեան Ֆէրաճէճի Պոյաճը գիւղ (խաչ 80 ղրշ.), ընդ Օր. Ցուլիանէ Խաչատուրեան Պոյաճը գիւղ.
3. Տ. Ցակոբ Աւետիսեան կօշկակար Կէտիկ փաշա (խաչ 50 ղրշ.), ընդ Օր. Արուսեակ Կարապետեան Նշանճի.
4. Տ. Խաչիկ Նշանեան գրագիր Լանկա (խաչ 50 ղրշ.), ընդ Օր. Բերուզ Ստեփանեան Լանկա.
5. Տ. Արսէն Ցարութիւն Պէշլէեան վիմագրիչ Սամաթիա (խաչ 50 ղրշ.), ընդ Օր. Վիքթոր Կարապետ Գաթրեան.
6. Խիզանցի Տ. Խաչատուր Ստեփանեան սրճագործ Գասըմ Փաշա (խաչ 50 ղրշ.), ընդ Օր. Նուպար Աղաւնեան Բաղէշցի Գասըմ փաշա։

Առաջիկայ կիւրակէ սեպտ. 6 Ամեն. Խրիմեան Սրբազան Հայրիկ, Գուզկունճուք Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյս մէջ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ վասն հոգւոյ Սեդրոսեանց դստեր, Տիկին Վերժին Պազպազեանի։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
ՊՕՂՈՍ Ց. ՍԵՐՎԵՐԵԱՆ — Վ. ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ
3 սեպտ. 1887
Գուզկունճուք — 1164

Պալատու Թաղի Խորէնեան երկսեռ վարժարանի աշակերտուհեաց ձեռագործոց վիճակահանութիւնն ինչ ինչ ստիպողական պատճառներէ հարկադրեալ՝ մինչ յառաջիկայ հոկտ. 11 յետաձգուած է, զոր կը փութայ Հոգաբարձութիւնս ներկայիւս ազդարարել ի գիտութիւն հասարակութեան։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
Ա. Ց. ԴԱՏԵԱՆ — Ն. Ց. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ
1887 սեպտ. 3
Պալատ — 1165

ՄԻ ՔԱՌՈՐԴ ՈՍԿԻ

Կը վճարեմ [illegible] կիրակնօրեայ մանկավարժական դասախօսութիւնքս բառական ճշդութեամբ գրի առնող յանձն առնողին։ Ցանկացողք դիմելու են. Բերա, Եազըճի փողոց, 26.

Դ. ՔԱՂԱՆԹԱՐԵԱՆՑ
1166 — 1—4

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր չորեքշաբթի աւուր նիստին մէջ զբաղեցաւ պուլղարական խնդրոյն համար գործադրելի նոր ձեռնարկներուն վրայ եւ իւր խորհրդակցութեանց արդիւնքը տեղեկագրով մը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։

—Սոֆիայի [illegible] լրագիրն, որ պուլկար կառավարութեան բերան կը համարուի, կը յայտարարէ թէ տէրութեանց միջեւ կեցած անհամաձայնութեանց պատճառաւ Պուլկարիա առիթ պիտի ունենայ երկրին ներքին գործերը տնօրինելու տակաւ առ տակաւ, բայց ապահովապէս Թուրքիա ևս ժամանակ պիտի ունենայ եւրոպական դաշնիքներու ոմանց հաւանութիւնն ստանալ Ֆէրտինանտ իշխանին ընտրութեան համար։

—Ահաւասիկ իշխանական Ուքազն որով պաշարման վիճակը վերցած է ի Պուլկարիա.

Մեք՝ Ֆէրտինանտ Ա.՝ շնորհիւն Աստուծոյ և կամօք ազգին, Իշխան Պուլկարիոյ.

Մեր պատերազմական և ներքին գործոց նախարարաց առաջարկութեան վրայ հրամայեցինք և կը հրամայենք.

1. Պաշարման վիճակը վերնայ ամբողջ երկրին մէջ.
2. Ներկայ Ուքազի գործադրութիւնն յանձնուած է ներքին գործոց և պատերազմական նախարարաց.

Տուեալ ի մայրաքաղաքն մեր Սոֆիա, ի 26 օգոստոսի 1887.

(Ստորագր.) ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ

Պուլկարական խնդրոյն առթիւ, կ'ըսէ [illegible], Բ. Դրան կողմէ անգլիական, աւստրիական եւ իտալական կառավարութեանց ուղղուելի շրջաբերական գրութիւնը մինչեւ երէկ իրիկուն ղրկուած չէր։

Ինչպէս յայտնի է, կը յարէ Թուրք թերթը, Բ. Դուռն այն ատեն պիտի պատասխանէ Գերմանիոյ վերջին զեկուցմանց երբ վերոյգրեալ երեք կառավարութիւնք պատասխանեն իւր շրջաբերական գրութեան, որով պուլկարական խնդրոյ լուծումն ի հարկէ ստիպեալ ժամանակ մ'եւս պիտի յետաձգուի։

[illegible] կը հերքէ այն զրոյց թէ Սոֆիայի անգլիական, աւստրիական և իտալական հիւպատոսք հրաման ստացած են իրենց կառավարութիւններէն յարաբերութեան մտնել Ֆէրտինանտ իշխանին հետ։

ՀԱՑ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՔ ՔԱՍԹԱՄՈՆԻԻ

Քասթամոնիի հայ բողոքական հասարակութիւնը գանգատագիր մ'ուղղած է ներքին գործոց նախարարութեան՝ գաւառին կուսակալին դէմ որ կ'սպառնայ եղեր գաւառէն արտաքսել զիրենք, եթէ չարունակեն բողոքականութիւն քարոզել։

(Մոնիթէօր)

Պ. ԶԱՖԻՐՕՊՈՒԼՕ

Բաց ի այն 1000 ոսկւոյ նպաստէն զոր Պ. Զաֆիրօբուլօ տարուէ տարի կը վճարէ ի նպաստ Կ. Պոլսոյ յունական վարժարանաց եւ եկեղեցեաց, մեծանուն բարերարն՝ որ մայրաքաղաքս կը գտնուի այս պահուս՝ նոյնքան գումար մը յանձնած է Ամեն. Դիոնէսիոս Պատրիարքին, Ն. Սրբազնութեան որոշման թողլով բարեգործական նպատակի մը յատկացունել զայն. Պ. Զաֆիրօբուլօ շատացած է միայն Պատրիարքի ուշադրութիւնն հրաւիրել Սկիւտարի հրկիզելոց վրայ։

Պ. Զաֆիրօբուլօ՝ ընկերակցութեամբ Պ. Լէօնիտաս Զարիֆիի, քանի մ'օր առաջ կայսր. Պալատ գնաց իւր մեծարանքը մատուցանելու յոտս կայս. գահոյից և ընդունուեցաւ առաջին քարտուղար Սիւրէյա փաշայի կողմէ որ Վեհ. Սուլթանին բարեւներն հաղորդեց նմա։

Մոնիթէօր կը ծանուցանէ այս առթիւ թէ Պ. Զաֆիրօբուլօ 1000 օսմ. ոսկի յանձնած է Սիւրէյա փաշայի, հրկիզելոց և սովելոց բաշխուելու համար, և Վեհ. Սուլթանն հրամայած է այդ գումարը բաշխել որոց որ պէտք է. Ն. Վեհափառութիւն այս առթիւ գոհունակութիւն յայտներ է։

ԻՍԼԱՄԱՑ ՏԱՐԵԳԼՈՒԽԸ

Շէյխ-իւլ-Իսլամի Դուռն որոշեր է Իսլամաց տարեգլուխն, 1 Մուհարրէմ 1305, յառաջիկայ կիւրակէ օր տօնել, եթէ շաբաթ իրիկուն կարելի լինի լուսնոյ մահիկը նշմարել. հակառակ պարագային մէջ, տարեգլուխը պիտի սկսի երկուշաբթի, Զիլհիճճէ ամսոյ երեսուն օրն ամբողջացած համարելով։

ՍՐՏԱՑՈՅՉ ԱՐԿԱԾ ՄԸ

Զմիւռնիոյ յոյն թերթերն հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հրատարակեն Մուղլայի մէջ տեղի ունեցած ոճրին վրայ, որոյ գլխաւոր զոհն եղած է տեղւոյն Րէժիի գործակատարն Պ. Սօլօն Քոնսթանթինիտիս.

Սեպտ. 2 ի ուրբաթ օրն, միջօրէին մօտ, հրազէնի չորս պայթումներ կը լսուին տունէ մը, որ Րէժիի գործակատարինն էր, և Մուղլայի մէկ քանի բնակիչք այս պայթումներն իմանալով դէպ ի այդ տունը կը դիմեն. Սոքա երբ առաջին յարկն կ'ելնեն երեք մարդ կը տեսնեն որք տախտակամածին վրայ տարածուած էին. Ասոնցմէ մին էր Պ. Քոնսթանթինիտիս որ կուրծքին ձախ կողմէն վիրաւորուած էր, երկրորդն Մուղլացի Մանոլի անուն յոյն մը որ ճակատը գնտակով մը ծակուած էր և երրորդն Քէօր Հասան անուն Թուրք մը, որսորդ, որ աջ աչքին տակէն վիրաւորուած էր. Առաջին երկու վիրաւորեալք մեռած էին, իսկ վերջինը դեռ կ'ապրէր. Մանոլի մօտ գտնուեցաւ երկփող հրացան մը որ լեցուն էր և բէվոլվէրի պարապ տուփ մը. Ոստիկանութիւնը կը փորձէ հարցաքննել զՔէօր Հասան որ միայն սա խօսքերը կ'ըսէ, «[illegible] սպաննեց զՄանոլի և զիս ալ վիրաւորեց...» և կը նուաղի։

Սոյն ոճրին պատճառներն յայտնուած են Պ. Քոնսթանթինիտիսի տան մէջ գտնուած մէկ քանի նամակներէ, որք իւր ստորագրութիւնը կը կրէին եւ Քէօր Հասանի յայտարարութիւններէն, որոցմէ յայտնուած է թէ Մուղլայի Րէժիի գործակատարն յիմարաբար սիրահարուած էր Զախրա անուն մահմետական թուրք աղջկան մը. Սօլօն իւր սիրոյ առարկան ձեռք ձգելու համար, որոշած էր առեւանգել զայն եւ առ այս Մանոլիի եւ Քէօր Հասանի գործակցութիւնը ձեռք բերած էր իւրաքանչիւրին տասնական ոսկի խոստանալով իբրեւ վարձատրութիւն. Նախապէս եղած կարգադրութեան մը համաձայն Քէօր Հասան, ամսոյս 2ի ուրբաթ օրը Զախրան պիտի առեւանգէր Գարաբաղաշէն՝ որ Մուղլայէն փոքր հեռաւորութիւն մ'ունի և ուր կը գտնուէր նա և որոշեալ տեղը պիտի բերէր. սակայն Քէօր Հասան ձեռնունայն կը դառնայ ըսելով թէ թրքուհին չէր ուզած իրեն հետեւիլ. Յետոյ Մանոլի եւ Հասան երեքը մէկտեղ կը հաւաքուին Պ. Քոնսթանթինիտիսի տան մէջ, ուր լաւ կերակրուելով մ'ընելէ յետոյ կը պատրաստուէին դուրս ելնել որսի երթալու պատրուակաւ. սակայն իրենց նպատակն էր գիշերը Գարաբաշա անցնելով Զախրան առեւանգել. Մանոլի համամիտ չը գտնուիր այս կարգադրութեան, որ կերպիւ մը ցոյց կուտար թէ զղջացած է այս գործին մէջ մտնելուն վրայ. Այս յայտարարութիւն անհաճոյ թուեցաւ Քոնսթանթինիտիսի՝ որ բարկութենէն կատղած և արդէն գինով, բէվոլվէրի հարուածով մը գետին տապալեց զՄանոլի. Քէօր Հասան դիտել տուաւ Քոնսթանթինիտիսի թէ ըրածն աղէկ բան չէր, սակայն ինք ևս երկու գնտակ ընդունելով գետին ինկաւ, յետոյ ինքզինքը զարկաւ միւսնոյն զէնքով։

ԽԱԲԵԲԱՅԻ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Ղալաթա-Սէրայի ոստիկանապետներէն Նաճիպ էֆէնտի չորեքշաբթի օրը Վասիլ անուն ռուս մը ձերբակալեց Ղալաթիոյ մէջ. Վասիլի վրայ գտնուեցան երկու օսմ. անցագիրք, մին Վասիլ և միւսն Եորկի անուամբ. Նաճիպ էֆ. անմիջապէս խուզարկութիւն մը կատարելով ձերբակալելոյն բնակարանին մէջ 500 ոսկի և երկու փոխանակագիր գտաւ. Ահաւասիկ այդ մարդուն պատմութիւնը. Երկու շաբաթ առաջ Վասիլ, և իւր պուլկար մէկ մեղսակիցը Բէդրօ Ռումանիա ուղեւորեցան. անդ Բէդրօ ընկերոջմէն բաժնուելով գնաց գտնել իւր մէկ ծանօթը, Թէօտորօֆ անուն, որ պուլկար փախստական մ'է և հարցուց նմա թէ ինչ կ'ընէ, ինչ առեւտրով կ'զբաղի. Թէօտորօֆ պատասխանեց թէ առայժմ ոչինչ կ'ընէ, վասն զի վերջնալէս հաստատուած չէ ի Պուքրէշ. յայնժամ Բէդրօ կ'առաջարկէ նմա դիւրին և շահաբեր գործ մը՝ [illegible] է Կ. Պոլսոյ մէջ ռումանական թղթադրամ գնել 100ը 70 ղրուշի և Պուքրէշի մէջ վաճառել, որով 100 ին 30 շահ մը կը գոյացնէին. Պուլկարը կը համոզուի և ընդունելով իւր հեղծ բարեկամին առաջարկն, երկուքը մէկտեղ Կ. Պոլիս կուգան. մի և նոյն շոգենաւուն մէջ կը գտնուէր նաև Վասիլ, Բէդրոյի մեղսակիցը, և երբ ցամաք կ'ելնեն, այս վերջինն ինքզինքը կը ճանչցունէ իբր սեղանաւոր մը որ գլխաւորաբար ռումանական թղթադրամներու վրայ գործ կ'ընէ. Բէդրօ՝ Թէօտորօֆը Վասիլի կը ներկայացունէ, ըսելով թէ սա իւր մտերիմ բարեկամներէն շատ հարուստ անձ մ'է որուն հետ կարելի է վերոյիշեալ պարզ և շահաւէտ գործն ընել. Բէդրօ Թէօտորօֆէ բաժնուած պանդոկ անոր հասցէն կը հարցունէ, ըսելով թէ մտադիր է յաջորդ օրը երթալ գտնել զայն. սա կը պատասխանէ թէ գիշերը «Օթէլ տ'Անկլըթէռ» պանդոկը պիտի անցունէ ի Բերա.

Երկրորդ առաւօտուն, Բէդրօ յիշեալ պանդոկը կը ներկայանայ և կը յայտնէ թէ Վասիլի հետ համաձայնած է 1,000 օսմ. ոսկւոյ վարկ մը բանալ նմա. այս տեսակցութեան միջոցին Թէօտորօֆ կ'իմացունէ թէ «Օթէլ տ'Անկլըթէռ» շատ սուղ լինելուն, ուրիշ տեղ մը պիտի փոխադրէ իւր բնակութիւնն, և արդարեւ, Ասմալը Մէսճիտ փողոցը կ'երթայ և խուց մ' կը վարձէ «Օթէլ Էմբէրիալ» պանդոկին մէջ. Նոյն երեկոյին Բէդրօ իւր բարեկամին նոր բնակարանը կ'երթայ եւ կ'ըսէ թէ [illegible] Վասիլ իրենց կ'սպասէ յՕթէլ Օրիանդալ, Ղալաթա-Սէրայի դէմ, ուր կը բնակէր. Անդ, Բէդրօ կ'ըսէ Թէօտորօֆի թէ Վասիլ 1,700 ոսկւոյ ռումանական թղթադրամ պիտի տայ իրենց, որոյ 700 ոսկին կանխիկ վճարելի և 1,000 ոսկին վարկով, 500 ական ոսկիներոյ երկու փոխանակագրոց փոխարէն. Թէօտորօֆ առանց վարանման անմիջապէս կը վճարէ 350 ոսկի, Բէդրօ ալ իւր կողմէ նոյնքան գումար մը կը յանձնէ Վասիլի. յետոյ Թէօտորօֆ և Բէդրօֆ 500 ական ոսկիներոյ մէկմէկ փոխանակագիր կ'ստորագրեն զորս կը յանձնեն առ Վասիլ որ ի փոխարէն երկու ծրար կը յանձնէ, ըսելով. «Ահաւասիկ 1,700 ոսկիներոյ ռումանական թղթադրամ»։ Թէօտորօֆ փափագ կը յայտնէ ծրարները բանալու, սակայն Բէդրօ կ'ըսէ նմա թէ Վասիլի նման պարկեշտ սեղանաւորի մը անձնաւորութիւնը պիտի վիրաւորէ այդ ու. Թէօտորօֆ՝ այս դիտողութեան վրայ չ[illegible]ուարած կը հեռանայ Բէդրոյի հետ. Երբ Թէփէ-Պաշիէն կ'անցնէին պանդոկ վերադառնալու համար, սպայ մը որ բաց կառքի մը մէջ նստած էր, երկու մարդոց ճամբան կը կտրէ եւ Բէդրոյի դառնալով կ'ըսէ թէ ձեռքը գտնուած թղթադրամի երկու ծրարները գողութեան մ'արդիւնք են, հետեւաբար պիտի ձերբակալէ զնա. Այս ըսելով սպայն (որ կ'երեւայ թէ իւր ծպտեալ մէկ ընկերը լինելու էր) կառքին մէջ կ'առնու զԲէդրօ եւ ձին մտրակելով կը հեռանայ. Թէօտորօֆ կարծելով թէ ոստիկանութեան սպայ մ'էր այն և վստահ թէ իւր կատարած գործողութիւնն յոյժ կանոնաւոր էր, պանդոկ կը վերադառնայ, պարզելով ամեն թիւրիմացութիւն. Բայց, ինչպէս դիւրին է գուշակել, երկու օր կ'անցնի այլ Բէդրոյի հետքը չերեւիր. յայնժամ Թէօտորօֆ վերջնալէս կասկածելով իւր մէկ պուլկար բարեկամին կը դիմէ եւ կը պատմէ նմա գլխուն եկածը. բարեկամը կը յայտնէ թէ խարդախութեան մը զոհ գնացած էր եւ իրողութիւնը կը յայտնէ Ղալաթա Սէրայի ոստիկանութեան. Այս յայտնութեան վրայ է ահա որ Նաճիպ էֆ. կը ձերբակալէ զՎասիլ. Իսկ կառքով անցնող սպային՝ ու Բէդրոյի հետքը գտնուած չէ տակաւին, հակառակ ամենախիստ խուզարկութեանց։

Ծանուցուեցաւ թէ Պապն այլ և այլ կարգի պատուանշաններ նուիրած է օսմանեան նախարարաց և բարձրաստիճան պաշտօնէից ոմանց. Այդ պատուանշանաց մէջ կայ նաեւ Պի. Թ. պատուանշանի երկրորդ աստիճանն որ նուիրուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսի թարգման Վէքիլ էֆէնտիի.

Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Ազարեան Գերապայծառ երէկ Բ. Դուռն երթալով այդ պատուանշանները մատոյց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, որ հրամայեց յանձնել զայնս իրենց տէրերուն։

—Բեդրպուրկի, Ցէդինէի և Հոլանտայի օսմ. դեսպանք մասնաւոր գրութեամբ ծանուցած են կայս. պալատան թէ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի գիշերը մեծ հանդէսներ կատարեր, շքեղ հացկերոյթներ տուեր և այս առթիւ ևս բարեմաղթութիւններ եղեր են վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։

—Բրէվէզայի մաքսային տնօրէն անուանեցաւ Զմիւռնիոյ օսմանեան մաքսատան տնօրէն Թէվֆիք պէյ։

—Ելմտական նախարար Զիւհտի փաշա երէկ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին քով գնաց և ելմտական ինչ ինչ խնդրոց վրայ խորհրդակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

—Կ'իմանանք թէ, կ'ըսէ [illegible], Պոյաճը գիւղի եւ Միրկէօնի բնակիչք տեղեկանալով որ Տօքթէօռ Զամպաքօ Միրկէօնի բարձանց վրայ գտնուած անտառաց մէջ բորոտներու յատուկ հիւանդանոցի մը շինութեան պիտի ձեռնարկէ, աղերսագրեր տուեր են ձեռնհաս իշխանութեան, յայտնելով որ ոչինչ ունին ըսելիք տարափոխիկ չեղող հիւանդաց համար շինուած հիւանդանոցի մը, սակայն այդ կարգի տարափոխիկ և զզուելի հիւանդութեանց համար շինուած հիւանդանոցի մը բնաւ չպիտի հաւանին. Թուրք թերթն իրաւունք կուտայ նոյն գիւղերու բնակչաց սոյն բողոքին, յարելով թէ ըստ վաղեմի կանոնաց այդ տեսակ ախտերու հիւանդանոցք արդէն քաղաքներէ հեռու կը շինուէին. ուստի բնաւ ընդունելի չէ այդ վաղեմի կանոնաց հակառակելով ժողովուրդն երկիւղի մէջ թողուլ։

—Ցունաց Ամեն. Պատրիարքը նախընթաց օր այցելութիւն տուաւ բժշկապետ Վսեմ. Մավրոյենի փաշային ի Պէշիքթաշ։

—Ծանօթ փաստաբան Պ. Բիրս մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Զինուորական բժիշկ հարիւրապետ Նուրէտտին Մահմուտ պէյ և Ճէմիլ Զիա պէյ երէկ Մարսիլիոյ ճամբով Բարիզ ուղեւորեցան՝ իրենց բժշկական ուսումը կատարելագործելու համար։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ
ԳՈՒՐԳԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
[illegible]

Հայկական կրթարան, հաստատեալ յամին 1876, կ'ընդունի գիշերօթիկ և ցերեկօյ աշակերտ և կ'աւանդէ նախնական և երկրորդական կրթութիւն. Հայերէն, Թուրքերէն, Գաղղիերէն և Անգլիերէն լեզուք հանդերձ գրականութեամբ, Ուսողութիւն և Բնական գիտութիւնք բոլոր ճիւղերով, Ընդհանուր ազգաց՝ ի մասնաւորի Ազգ. և Օսմ. պատմութիւնք, սկզբունք Բարոյականութեան և Փիլիսոփայութեան, Կրօնագիտութիւն, Աշխարհագրութիւն, Տոմարակալութիւն (պարզ և կրկնակ) և տեղեկութիւնք վաճառական գործառնութեանց (ընդարձակօրէն), Գծագրութիւն և Գեղեցկագրութիւն կ'աւանդուին յաւագոյն ուղղութեամբ ի ձեռնհասագոյն ընտրելագոյն խմբի մը. Կրթարանիս ուսումնաւարտ աշակերտաց թիւն եղած է ցարդ 38, արդիւնք մտադրութեան կանոնաւոր յարատեւութեան։

Աշակերտք հայկական խնամք կը վայելեն ըստ ամենայնի մտերմական հոգածութեամբ Տնօրէնին. Սննդոց է յոյժ գոհացուցիչ.

Կրթարանիս ԺԲ. տարւոյ շրջան պիտի սկսի յառաջիկայ օգոստոս 27 հինգշաբթի օր. դասախօսութիւնք կ'սկսին օգոստ. 31 երկուշաբթի առաւօտ.

Աշակերտք առհասարակ, առանց զանցառութեան, պարտին մտնել ի վարժարան մինչեւ օգոստ. 30 կիւրակի երեկոյ.

Նոր աշակերտ տալու փափաքող ծնողք կրնան տեսակցիլ Տնօրէնին հետ, ամէն օր, մինչեւ կէս օր, ի Հայկական կրթարան։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Ց. ԳՈՒՐԳԷՆ
8 օգոստոս 1887 — 6—6
Օրթաքէօյ. — 1073

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 14 սեպտ.

Միապետական լրագիրք կը հրատարակեն Բարիզի կոմսին մէկ յայտարարութիւնն, յորում կոմսն հրահանգներ կուտայ իւր կուսակցաց։

Այս յայտարարութեամբ, Բարիզի կոմսըն հաւատ կը յայտնէ թէ տիեզերական քուէարկութիւնը կարող է օրինաւորապէս վերահաստատել ի Ֆրանսա զմիապետութիւնն։

Բարիզի կոմսը կը յայտարարէ թէ սոյն միապետութիւն ազատական պիտի լինի, թէ պիտի հաստատէ խորհրդարանական բուն դրութիւնը. —Թէ խաղաղապէս պիտի բարձրացնէ Ֆրանսայի կացութիւնն յԵւրոպա. —Թէ պիտի կրնայ տէրութեանց հետ խորհրդակցիլ ի մասին միահաղոյն թեթեւացման զինուորական բեռանց որք կը ճախճախեն զԵւրոպա. —Եւ թէ պիտի վերահաստատէ կրօնական խաղաղութիւնն եւ ընկերական խաղաղութիւնը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 4 Սեպտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110 1/8
3 » » » (վճռ[illegible])	109 3/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 97 1/2
3 » » » (վճռ[illegible])	23 5

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ի. Սէրի		15 28
Պօրսայի գոցուելէն վերջը	»	15 32
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելու	»	15 31
Բարձրագոյն գին	»	15 33
Նուազագոյն »	»	15 31
Կէս օրին	»	15 32

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱՀՎԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 22
Այս առաւօտ	38 28
Կէս օր	38 30

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) 1862)	Ա Սէրի	23 10
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »	14 30
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ »	0. 15 33

Ինտիֆիւք Նգիփտական

Երէկ իրիկուն գոցուելու .... (Գ. Կ.)...)	
Այս առտու բացուելու ....)	գործ չեկաւ
Կէս օրին	

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4
Քրէտի Ժէնէրալ	Գ. Կ. Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Գօնս	»	»	5 30
Սօս. Շմէն տը ֆէր	»	»	3 25
Թրամուէյ	»	»	320
Րումէլի երկաթուղի		Ֆր.	34 3/4
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լօթերիաի			87

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 15 սեպտեմբ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. Քօնսօլիտէ	101 1/2
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուելու	13 5/8
» » » գոցուելու	13 11/16
» » » Ա.	21 3/4
» » » Բ.	14 1/8
» » » Գ.	13 5/8
Օթօման 1871	74 1/4
փոխառութիւն 1877	86 1/8
Պանք Օթօման	9 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873	95 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 1/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ) ....(°.)	98 1/8
Տայրա Սանիէ	71 1/2
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	94 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 562

Վիեննա, 15 սեպտեմբ. ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 05
Օսմանեան երկաթուղի	17

Բարիզ, 15 սեպտեմբ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	108 82 1/2
» » 3 0/0	81 97 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուելու	13 95
» » » գոցուելու	13 90
» » » Բ.	14
» » » Գ.	13 95
Օսմանեան երկաթուղի	34 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	491 25
Գրէտի Լիոնէ	568 75
» Ֆօնսիէ	1362 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1255
Սուէզի ջրանցք	1980
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	100 1/4
Իտալական Ռանթ	98 20
Սպանիական (արտաքին)	67 5/8
Եգիպտական միացեալ	378 75
Բրիօրիթէ Թիւրք	353 75(°
5 0/0 Հելլենական	359 37 1/2
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 39

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՐԲԵՐԴ, 11 օգոստ.

Երեք չորս ամիսներէ ի վեր քաղաքիս փողոցներն ու մերձ եկեղեցեաց և մզկիթներու բակերը կ'երեւին խումբ խումբ քրիստոնեայ և իսլամ մշուառ ընտանիքներ. Առաջինքն աւելի Թուաւորք, գեղերու մէջ ալ ցրուած են և ամենքն արու, էգ, կը հաշուին իբր 700-800 շունչ։

Հայելով այս դժբաղդ արարածներու յայտնութեանց, որ իրենցմէ զատ ուրիշ ոչ ոք կայ իրենց ներկայացուցիչ, սովի պատճառաւ եկած են ոմանք Տիարպէքիրի և Մերսինի կողմերէ, ոմանք ևս Պօհթանէն, ուր հռչակաւոր Պէտըր-խան պէյի զարմէն դեռ գիշատիչ յովազներ գտնուելով՝ կը հարստահարեն եղեր ով իրենց շրջանակին մէջ ապրելու գիծ ճակատագիրն ունի։

Սովի հացի և ազատութեան շատ մ'այսպիսի ընտանիքներ ցրուած է կը լսենք նաև մեր շրջակայի գաւառակները. Պօհթանէն եկողներ հայ-քրիստոնեայ կը ներկայացնէին զիրենք։

Հագուստնին քիչ կը պահէ տեղւոյ գոյն, տարազ. ինչ որ մուրացեր են, անով կ'երեւի ծածկեր են իրենց և լաճերու մերկութիւնը. Կանանց վրայ կը տեսնուի երբեմն Բաղէշի կարմիրէն տձեւ պճեղնաւորներ. գիտեն բաւական վարժ մատներով բրդեղէն մանել և գուլպայ հիւսել. Դժուար է այս ընտանեաց վրայ քաղաքացիի բարուց նշան տեսնել. կեղտոտ վրայ գլուխ և մորթ մեծերու և փոքրերու, լաւ վկայութիւն չեն տար մի ընդածին մաքրակեցութեան, թէեւ բնութիւնը խնայած չէ իրենց ձիգ մկանունք ու գերան հասակ. Դիմային լքուն արտայայտութիւններ տխուր հակադիր մը կը ներկայացնեն յոյր և ջլուտ իրաններու վրայ. Ասոնց և ոմանց խօսած ընտանեաց լեզուն է Տըմլըլի քրդերէնն, իսկ Մէրտինցիններունը՝ մի խումբ արաբերէն. կրօնով այս վերջինք կ'երեւին լինիլ Ցակոբեան Ասորի։

—Նորընտիր Վսեմ. կուսակալը ժամանեց այսօր ժամ եօթնին ի Մէզիրէ, զինուորներու յոգնաթիւ բազմութեամբ. Գեր. Շիշմանեան Սրբազան, վարժարանաց երգեցիկ մանկունք և այլ եկեղեցեաց գլխաւորք, Մէզիրէէ ժամ մը հեռու ընդ առաջ գնացեր էին Վսեմ. Հաճի Հասան պէյի։

—Երէկ և այսօր Սելանիկէն վերադարձող տեղացի րէտիֆներու գունդն իրենց տեղերը կը ցրուին։

—Արժ. Պետրոս վարդապետ անցեալ շաբաթ օր ինքն իրեն չափել ու ամբարել տուաւ Սիւրսիւրիի վանքին կալօրէից մէկ մասը. Այսպիսի դէպք մը տեղի ունենալու համար տեղապահ Սրբազան կանխաւ թէ և պատուէր խիստ ղրկած էր վանուց մարապաններուն, սակայն ասոնց մէկը հայր սուրբի թելադրած համարձակութեամբ, ամեն ինչ կը տեղաւորէ. Այս այն ցոյցերէն է իրօք, որպիսեօք այդ վարդապետն ըսել ուզած է և ցյետին չունինք ըսէ պիտի, [illegible]

—Զարսանճագի Առաջ. տեղապահ՝ Արժ. Սարգիս վարդապետ ալ ամիս մ'է որ հիւանդութիւն դարմանելու համար հանուրց վանատուն եղող Սիւրսիւրիի մենաստանն եկած քաշուած է. Այս Արժ. Հօր համար լսեցինք թէ՝ Զարսանճագցիք կանխեր են իմացնել իրեն որ՝ պաշտօնատեղին չվերադառնայ այլ եւս։

—Համբուրեցինք սոն հայրաշնորհ Տ. Սահակ Հօր՝ երբեմն վանահայր Դատեմի վանուց, որ Տիարպէքիրէն գալով շաբաթ օր, հանդչեր է ուղղակի Դատեմի վանքն. Ինչո՞ւ գնաց, ինչո՞ւ այս պարագային վանքը մտքը ձգեց։

Զայս կէտ կը բացատրեն շատ մը հասարակային կարծիքներ, իսկ մենք վերապահումով մը կը մնանք ստուգել ինչ որ ճշմարիտ է։

—Ցորենի և այլ արմտեաց վրայ գներու փոփոխութիւններ չեղան. ցորենի տեղական չափն է արդ՝ 35-38-40 դահ. գարի՝ 25-28, բամպակ՝ 45-48. Աֆիոն օխայ 180 տասնորդ գնորդին վրայ. Ոսկին չափն էր հերու 18-20 դահ., նոր կալ՝ չափն է 75-80. այս գարնան թրթուրը բաւական վնաս պատճառեց ոսպի արտերուն. Օդը վերջին երկու շաբաթներուն հեղձուցիչ՝ ամպաձեւ մէգեր շինած է հորիզոնին վրայ. Հիւանդութիւն դուն ուրեք։

ՊԱՆՏՐՄԱ, 21 Օգոստ.

Անցեալ կիւրակէ քաղաքէս մեկնեցաւ գաւառիս առաջնորդական Տեղապահ Հայրն Պիլէճիկ երթալու և անդ առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու համար. Ըստ մեր մասնաւոր տեղեկութեանց, ընտրելեաց ցանկին մէջէն ամենէն հաւանական ընտրելին է Արժ. Եղիշէ վարդապետ Այվազեան, որոյ ազգասիրութենէն հետեւցնելով կը

[illegible]

ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

[illegible]

ցուցանէ ինձ թէ չև անցեալ երից աւուրց ազգք լուժագումք, բարբարոսք եկեսցեն 'ի վերայ ձեր. իջեալ 'ի բարձուէ լերանցդ այդոցիկ իբրեւ զհեղեղատ տարածեսցին ապաստակել քանդել զամենայն երկիրդ և հարթյատակ առնել զքաղաք բնակութեան քո ։ Արդ փութա կանխել զարշաւանն նոցա, զօր ժողովեա', գունդ կազմեա', վառեալ զինու զմարդիկ աշխարհիդ, ժողովեա, ա'ռ 'ի մէջ քաղաքորմիդ զհօտս և զանդերայս քո որք կան յարուարձանեայս ։ Եթէ գուշակութիւնքս իմ վրիպեալ 'ի դերեւ ելանիցեն, համարձակ լիցի քեզ յետ երից աւուրց զենուլ խողխողել զմեզ, բայց եթէ, հակառակ այդմ, ճշգրտեսցին բանք իմ, յանժամ յո'ւշ լիցի քեզ՝ թէ չէ արժան զարեւ հատանել զանոցիկ յորոց կեանք քեզ շնորհեալ իցեն ։»

«Զարմանայր Ակեստէս ընդ բանն զոր լսօէր ընդ նմա Մենտոր ա'նչափ համարձակութեամբ զոր չէր նորա տեսեալ յայլում ումեք 'ի մարդկանէ ։ Պատասխանի տուեալ նմա ասէ. Բայց իսկ տեսանեմ, ո'վ այրդ օտարական, զի դիք չեն անտարբեր առ 'ի քեզ բարիօք և ընչիւք, բայց շնորհեալ են քեզ իմաստութիւն որ պատուականագոյն է քան զամենայն մեծութիւն ։ Հրաման տայր միանգամայն յապաղել զպաշտամունս զոհիցն եւ պատրաստել կազմել միթէ փութով և կալ ընդդէմ արշաւանին զոր Մենտոր գուշակէր ։ Անդ էր տեսանել կանայս պակուցեալս յերկիւղէ, ծերս կորացեալս կորաքամակս և մանկտի մատաղ ա'րտասուք յաչս, որ յամենայն կողմանց դիմէին մտանել 'ի քաղաքն ։ Ընդ ոչխարս խառն և արջառք դիմէին բառաչելով 'ի քաղաքն, լքեալ զարօտսն պարարտս, և մակաղատեղիք բաւական ոչ գտանէին նոցա առ 'ի կալ յամրի ։ Լսէին անդ յամենայն կողմանց գոչիւնք և աղմուկ աղաղակի խուժանին որ մղէին զմիմեանս եւ ոչ իմանային այլ զընկեր իւր և չտային անդ զանծանօթ ոմն' բարեկամ համարէին, եւ ամենեքեան խուռնընթաց համագունդ ընթանային և ոչ գիտէին ուր ուղղէին ոտս իւրեանց ։ Բայց մեծամեծք քաղաքին, որ զանձինս առ իմաստունս ունէին, համարէին թէ խաբեբայ ոմն է Մենտոր, և զի զկեանս իւր ապրեցուսցէ' հնարի հնարս կանխագիտութեան ։»

Ս. Գ.

Ճաշակ Ոսկ. Դպր.

* * *

«Ո՜ Ակեստէս, եթէ պատմութիւն' որոյ չէք բնաւ առեալ զէն ընդդէմ Տրոյացւոց, չկարացեն աղէտք դուժ արկանել քեզ, գէթ զանձին քոյ խնդրեա' զշահ և զօգուտ ։ Իմ զի հմտութիւն մեծ է 'ի հմայս առ խմանալ զկամս դից' մերկանամ աւասիկ առաջի քո զի չեւ երից աւուրց լեալ' խուժեսցեն 'ի վերայ քո հրոսակք վայրենիք որք հեղեղապէս 'ի լերանց բարձանց իջեալ զեւայցեն 'ի քաղաքի քում և ողողել ա-

պականեսցեն զամենայն երկիր բնակութեան քոյ ։ Տի'նա, փութա' ի զէն եւ մի' հեղգայր ի ներքս ընդ պարիսպն ածել զանհամար հօտս քո արօտականս ։ Եւ եղիցի, եթէ վրիպեսցի կանխասացութիւն իմ այս, իշխանութիւն լիցի քեզ յանժամ ի մահ դատել զմեզ յաւուրն երրորդի ։ իսկ եթէ կատարեսցի և ելցէ ի գլուխ, յիշեսցես զի չէ օրէն բառնալ զկեանս յորոց շնորհեալ ունիս դու զքոյդ ։

Զարմացեալ Ակեստէս ընդ բանիցդ ընդ վստահութիւն զոր ոչ ուրեք էր լուեալ' ասէ. Տեսանեմ, օտարակա'ն դու ; զի դիքն որ զքեզ անմասն յայլոց բարեաց հանին, զիմաստութի'ւն ետուն քեզ ի բաժին, իմաստութիւն որ պատուականագոյն քան զամենայն յաջողուածս է ։ Կասեցոյց յանժամ զպաշտօն զոհիցն, եւ հրամանս փութով յամենայն տեղիս արձակեաց զի կազմեսցին պատրաստեսցին ի ճակատ ընդդէմ բարբարոսացն առ դուրս հասելոց, որպէս ասէրն Մենտոր ։ Անդ էր տեսանել զկանայս զաչի զդողանի հարեալս, զծերս կքեալս և կծուցեալս և զմանկունս մատաղերամս արտասուալիցս որք յամենուստ առ հասարակ ի քաղաքն դիմեալ խուճապէին աճապել ։ Ընդ նոյն և հօտք անդէոց և խաշանց որ զծիծաղախիտ արօտս իւրեանց թողեալ' խուռներամ ի քաղաքն ընթանային բառաչելով և չգտանէր նոցա անդ տեղի հանգրուանի ։ Անդ էր և լսել զճիչ և զաղաղակ ամբոխի որ զմիմեանս մղէին տագնապաւ, այր զընկերի իւրոյ չփոյթ ելով զքաղաքաւ, և երթային առանց զուրն գիտելոյ, յայր մի օտարական ապաստան զօր առ բարեկամ ամենեքին ունէին ։ Այլ աւագանին որ խոհեմագոյն քան զայլս համարէին զանձինս, առ խաբեբայ ունէին զՄենտոր և առ ի փրկութիւն անձին զգուշակութիւնդ հնարեալ ։

Յ. Թ.

ՊԱՏԵՀ ԲԱՆՔ ԲԺՇԿԻՆ

ԽԱՂՈՂՆ ԵՒ ԱՆՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Պտուղներուն մէջ ամենէն աւելի սիրուածն է գրեթէ խաղողը ։ Կ. Պոլսոյ խաղողը մանաւանդ, գլխաւորաբար չաուշ կոչուածն, առաջին կարգի անուշահամ պտուղ մ'է ։ Ուրախ ենք որ այս տարի առատօրէն կը վայելենք զայն, թէեւ Երէն-գիւղի այգիներուն մէջ որթատունկի կայ կ'ըսուի ։ Մինչեւ 30 բարա օխայ մը խաղող կը ծախեն այժմ. ո՞վ չօգտիր այսպիսի բարեպատեհ աժանութենէ մը ։ Բայց որովհետեւ խաղողի վրայ չափազանցութիւններ կը խօսուին ու կը գրուին (*) ուզեցի երկտողիւ մը ճշմարտութիւնն ի վեր հանել, յենլով մանաւորապէս Ժէամէն Սէյի կարծեաց որբ ճշգրիտ թարգմանն են գիտութեան արդի վիճակին ։

Խաղողին կուտն ու կեղեւն' որոնք բոլորովին անմարսելի են, ի բաց թողլով, կը մնայ հիւթն որուն 760 էն մինչեւ 840 մասը' ջուր, 106 էն մինչեւ 330 մասը շաքար, 3, 5 էն մինչեւ 10 մասը' աղատ թթու, 5 էն մինչեւ 20 մասը' ալպիւմին, բէքթին եւ աղեր են ։ Ինչպէս որ կը տեսնուի, գլխաւորաբար շաքար կայ խաղողին մէջ. ալպիւմային (ալպիւմինոյիտ) նիւթեր շատ քիչ են. հետեւաբար հաղիւ սննդարար նիւթ մ'է խաղողը ։

Եթէ օրը 3 քիլոկրամ խաղող ուտուի, մէզը եւ կղկղանքը կը շատնայ. եթէ ուրիշ կերակուր ալ քիչ ուտուի, սննդառութիւնը կը վնասուի, մարմինը ուժէ կ'իյնայ ։ բայց եթէ 400 կրամ միսի հետ 300 կրամ շաքար, այսինքն 2 քիլօյ խաղող ուտուի, այն ատեն մարմինը վրայ կուգայ, մի քանի օրուան մէջ 92 կրամ կը շահի ։

Ասկէ կը տեսնուի որ առողջ մարդ մը լաւ խորոված միս հետ լաւ տեսակէն օրը 300-600 տրամ խաղող ուտելով կրնայ օգուտ քաղել. բայց հիւանդներուն համար այնպէս չէ. շատ մը հիւանդութեանց համար չափէ դուրս գովուած է խաղողը, մանաւանդ թոքախտի համար. բայց փորձը ցուցուցած է որ շատ անգամ խեղճ մարդոց փորհարութիւն կը պատճառէ, եւ գիտենք որ որչափ վնասակար է փորհարութիւնը թոքախտաւորաց ։

Մէկ մ'ալ մէզի մէջ գոյացող աւազի կամ քարի համար շատ կը գովեն խաղողը, սակայն մինչեւ ցարդ նորա օգուտը դրական կերպով հաստատուած չէ ։

Ազիքներու տկարութեանց և մանաւանդ տիւլունց (hémorroïde) ունեցող հիւանդաց համար քիչ թթու խաղողը կրնայ յանձնարարուիլ ։ Պնդութիւնը' որ ասոնց հետեւանքն է, կրնայ բուժել մինչեւ աստիճան մը ։ Բայց եթէ փորձը չյաջողէ, զգուշանալու է երկարելէ անոր գործածութիւնը ։

Բայց մոռնալու չէ խաղողին ինչ ինչ չարիքը զոր ես դիտած եմ ։ Խաղողը որովհետեւ շատ քանակութեամբ շաքար կը պարունակէ, մարմնոյն մէջ այրումները կը շատցունէ, և շատ տաքութիւն կուտայ ։ Այն մանուկներ' որոնք աւշային խառնուած ունենալով արդէն ընդունակ են, եթէ շատ խաղող ուտելու ըլլան, կը հիւանդանան ։ Այս հիւանդութիւնն վզի գեղձերուն բորբոքումն է, նաեւ լորձունքի գեղձերուն տեսակ մը ուռենալը որուն [illegible] կամ [illegible] կ'ըսուի ռամկօրէն ։ Ուստի պէտք է զանոնք զգուշացնել խաղողի տարապայման գործածութենէն ։

ՏՔԴ. Ռ. ՌՕԹԻՆՍՕՆ

(*) Թուրէք լրագրի մէջ բժիշկ մը, ամիս մը չարունակ գրեց խաղողին արտաքոյ կարգի բուժիչ (և սննդարար յատկութեանց վրայ ։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԻՒԱՆԴ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Եւրոպիոյ մասնագէտ բժիշկք փորձառութեամբ կը հաստատեն թէ «Ելեկտրականութիւնն է միմիայն բժշկական դարման անդամալուծութեան, նա է որ ունի իբրեւ դեղ իրական արժէք ջղային ցաւոց. ու կը բուժէ նաեւ տկարութիւն ջղաց եւ մարսողական գործարանաց, յօդացաւք, քամի չըջող, պնդութիւն, պակսութիւն կաթի, ջերմ, անկանոն ամսահոսումն, անզօրութիւն մանկաբերութեան, արտաբերում աղեաց, անկարողութիւն» եւն ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԴԼԵԱՆ հրատարակած էր թէ իւր ուսումնասիրած ելեկտրական դրութեամբ կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւններն, ո'չ թէ միայն չափահաս, այլ նորածին տղայոց ալ գործածուած է առանց ցաւի. իրեն դիմողներ միշտ գոհ եղած են իւր դրութենէն ։

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԴԼԵԱՆ կը գտնուի միշտ մինչեւ կէսօր Գումգաբու, Չիֆթէ-կէլինլէր ճամբէսի, Թիւ 34 բնակարանն. եւ ամէն օր կէս օրէ վերջ, Պաղչէ-գաբու, Իքի-գաբուլու դեղարանն ուր' ըստ սովորութեան հիւանդ դարմանելէն ի զատ ելեկտրական գործողութիւններ ալ կը կատարէ ։ Ամէն երեքշաբթի կէս օրէ վերջ աղքատները ձրի կը դարմանէ ։ 1059 8—25

ԱԶԴ

Մեծ. Բրոֆէսէօր Ցակոբոս էֆէնտի Ճէճիզեան կը քարոզէ ամեն կիրակի կէս օրէն երկուքուկէս ժամ առաջ, Բերա Հոլանտացւոց դեսպանատան մատուռը ։ 1163

ԱԶԴ
ՌՈՊԵՐԹ-ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս նոր Տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտեմբեր 3/15 ին ։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք' 10 ոսկի օսմ. ։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն' ի Ռումէլի-Հիսար ։ 1076

ՏՕՔԹԷՕՐ ՏԻՐԱՆ ՔԱՔԱՄԱՃԻ մասնագէտ մանկաբարձ, պատիւ ունի ծանուցանել իւր Արգոյ յաճախորդաց թէ' իւր բնակութիւնն այս անգամ փոխադրած է Բերա, Ասպանօզ փողոց, Թիւ 6, ուր պատրաստ է իրեն դիմող հիւանդները դարմանել ամեն օր, յետ միջօրէի, ժամ 8-11 ըստ տաճկաց ։ 1112 7—20

Հաշուակալութեան և առեւտրական այլ և այլ գիտութեանց մէջ վկայեալ երիտասարդ մը պատրաստ է ազգային վարժարանաց մէջ և մասնաւորաց դասախօսել, այցելութեան երթալ, վաճառականաց տետրակներ բռնել, գոհացուցիչ պայմաններով ։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատուն ։

1116 2—5

Երիտասարդ մը որ ըստ բաւականին Թուրքերէն լեզուի հմուտ է կը փափաքի փաստաբանի մը քով գրագրութեան և գործակալութեան պաշտօն վարել ։ Բաւական տարիներէ ի վեր փորձառութիւն ըստացած է փաստաբաններու քով ծառայելով ։

1161 2—5

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ
ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
ԽՐՈՒԱՆԴ Կ. ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ
Դասատու
Զափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն Խրուանդ էֆ. Կ. Գարթալեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ թուաբանութեան տեսական և գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան և մեծ խնամոց արդիւնք է ։

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք կոկիկ և դիւրըմբռնելի ոճով բացատրուած են, և մեդրական, շահու և վաճառականական հաշուոց վերաբերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ ։

Բաց աստի, մասնաւոր ուշադրութիւն եղած է որ իւրաքանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք Թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց և տատնին կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, առանց որոյ թուաբանական խնդիրք շատ անգամ տաղտկացուցիչ և աւելորդ կ'ըլլան ։

Հմուտ թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէջ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել և բառնալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական դրութեամբ պատրաստուած շատ մը դասագրեանք ։

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Ցակոբեան խան, Թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ա. Պիպէռճեանի քով ։

Գինն է 10 ղրուշ

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ ։

886 27—50

ՄԵՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՄԷՋ ԳՈՐԾԱԾԵԼԻ
ԱՄԵՆ ԴԱՍԱԳՐՈՑ ՀԱՄԱՐ

Դիմել ի Գրատունն Գ. ՋԱՐԴԱՐԵԱՆ, Պոլիս Սուլթան Համամ Թիւ 14

Ըստ որոշման Պատկ. Խառն Ժողովոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան ազգային վարժարանաց մէջ պիտի մտնեն ՄԻԱՅՆ այն դասագիրք որք ընդունուած են Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ կողմանէ եւ կը կրեն Պատ. Կրթական եւ Ելեւմտական Տեսչութեանց կրկին կնիքներն ։ Գրատունն արդէն պատրաստ ունենալով այդ դասագրերէն ԿՆՔԵԱԼ ԵՒ ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ, պատիւ ունի հրաւիրել բոլոր հայ վարժարաններն, թէ աստ և ի գաւառս, ուղղակի դիմել իրեն այդ դասագրոց հայթայթման համար ։

Մասնաւոր խնամք կը տարուի գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց ընդ փոյթ և ճշգրիւ գործադրման, լաւագոյն պայմաններով ։

511 6

ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունն է Ղալաթիա կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ սեպտեմբեր 14 և 15 ին չորեքշաբթի և հինգշաբթի տեղի պիտի ունենայ 5րդ վիճակահանութիւնն Համպուրկի Լօդըրիին, հանրածանօթ իւր բազմաթիւ շահերով ։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է $62\frac{1}{2}$ ղրշ. ոսկեդրամ, մէկ քառորդին 125 ղրշ.

Հոկտեմբեր 1 ին Արքունի փողերանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց վիճակահանութիւնը ։

500 Թիւեր պիտի շահին ։

Մեծ բաժին 300000 ֆրանք ։

Ամբողջ տոմսին գինն է 5 ղրշ, կէսինը 3, քառորդինը 2 ։

50 տոմսի ի միասին մէկ հինգերորդին գինն է 60 ղրշ. 25 տոմսինը' 30, 10 տոմսինը 12 եւ 5 տոմսինը 6 ։

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքող անձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս ։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին ։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Ղալաթիա, Գոմիսիոն խան, Թիւ 18

1069 5—5

ՋԻՈՒ ՊԱՏՑ ԿԱԿՈՒՂ ՊՈՂՊԱՏԷ

Կառավարութիւնէն արտօնեալ են (S. G. D. G.) և սովորական պայտերէն երկու անգամ աւելի աժան և դիմացկուն են, կը գտնուին Պ. Տիվէրիի գործարանը, Նուրը-Օսմանիէի մօտ, Պոլիս ։ 3—8

1114

ՕԳՏԱԿԱՐ ԴԵՂ ՄԸ

ՎԱՆ ՍԱՒԸՋԻ. յօդացաւի' մէջքի ցաւի' թեւի և ոտքի սըզըններու միակ դարման, որոյ օգտակարութեամբ կը վկայեն հազարաւոր անձինք որք գործածած են զայն. կը ծախուի մեծ և փոքր քանակութեամբ, Պոլիս' մահմուտ փաշայի վերն, Եարըմ խանի դէմ' ահչանուոր և ջրավաճառ Սէյմէրճեան Եղբարց խանութը' Թիւ 206 ։

1109 4—26

ԻԼԱՆ
ՓԱՓԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻ

Պէզ ֆապրիգաէ Հիւմայունը իչին չուրումիը մուգաւելէսինէ թէվֆիգէն միւզայիտա օլունմագ իւզրէ միվգըի միւնագասայա գօնուլան իքի երզ պին գըյէ[illegible] ... [illegible]

3 Էյլուլ 1887 1097
Նօ. 3 1—3

ԻԼԱՆ
ՓԱՓԸ ՍԷՐԱՍԳԷՐԻ

[illegible]

3 Էյլուլ 1887 1098
Նօ. 4 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ ֆրունլարընտա պուլունան Հայվանամի իչուն միւպայէա օլունաճագ օլան եւուզ պին քիլօ եուլաֆըն պէհէր քիլօսը եւկիրմի սեքիզ փարայա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, իլուլըն տօգուզընճը չարշէնպիհ կիւնի պէլ մունագասա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն վէ օնընճը փէնշշէնպիհ կիւնի տախի Թէքարրիւր իտէճէք ֆիյաթընտան եւուզտէ պէշ Թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկլինտէն, իթտասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լիվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 իլուլ 1887 — 1095
Նօ. 1 — 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ Թաշնիյէ խտարէսի իչիւն միւպայէա օլունաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան ալթմըշ պին քիլը ճէտիտ պուղտայըն իչպու իլուլըն պէշինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն, իթտասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

2 իլուլ 1887 — 1096
Նօ. 2 — 2—3

ՀԱՆՔԱՑՋՐԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

Վ Ի Շ Ի

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

PASTILLES DIGESTIVES. — Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղով, ախորժաձամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS. — Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, պահանջել ԸՆԿ. ՌՈՒԹԵԱՆ կնիքը։ Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ — 668

Վաճառատուն Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէյլէրպէյի փողոց, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, ձուլածոյ և Թափծու երկաթէ)
ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄԻՆԵՆԵՐ
ԲԵՏՐՈԼՈՎ, ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ
Բրիսմափիլէ ոսկերչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՊԱՐՏԷԶԻ ԿԱՀԵՐ

Ջրհանք Հրշէջ դիւրաշար մեքենայներ	Ոռոգութեան Գործիներ Ալաւանի շատրուաններ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑՔ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ
ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ
ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ
Ամէն տեսակ գործիքներ

Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

Սառուցի գործիներ — Սառցամաններ Սառուցեալ ըմպելեաց գործիներ Գինեղ մամուլներ	Տուչ — Լոգարան Լամպա Մորակներ — Խցափակ մեքենայ

32, Մահմուտիյէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

676

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՑՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կալամիդի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԵՐ

Վճարման դիւրութիւն

Զգուշանալ կեղծերէն։ — 626

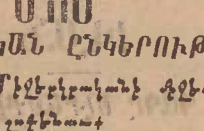

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրփուլ և Միջերկրականի գիծ — թոնոց ցուցակ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանարեա	4200	Սֆինքս	3000
Ֆերօ	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէֆթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բէրա	300
Թիպըր	3250	Լոգիոս	800
Մաքեդոն	3250	Օլինտա	800
Մարեոթիս	3250	Սէւիլ	700

Օսայրիս շոգենաւը, նաւապետ Խուըրպրուք, ամսոյս դէպի 19ին Լիվրբուլէն պիտի ս'ապատուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
541 — 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ

ԲՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ և ՎԱՐԿԻ

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ և ՎԱՐԿԻ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանկնոց 2000 արժեթղթերու բաժանեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ամին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Պ. ըը Սէժան տը Մոնյօվ (Ֆէլիքս), ատենապետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէօն) Պ. Դ. Ռոզիվալ (Դ. Ռոզիվալ և ընկ. տանէն, սեղանաւոր)

Կոմիսէր 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օսմոն (Վիգթոր) Պ. Պէլլիւք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մոռիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են.

Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։—Բիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գաւառի Ֆոնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։—Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, Թոյլ տալով գնողին որ գեռ բոլոր ստակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն բառնալ, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն։—

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿՆ խնայողական մնտուկներու ամենէն համեստն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս համնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս. Ըստ որ և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։ Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Ց. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակալք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Եուսուֆ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնեան, գործակալ Պրուսայի նահանգին համար, Իպէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակալ Լէտրինէ, Իպէքլի. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակալ ի Ֆիլիպօլիս. Պ. Ներսէս Դուրիկեան, գործակալ յԱֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրեան, գործակալ ի Սամսոն. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և Ընկ., գործակալք ի Տրապիզոն։ — 748

ԵՐԿԱԹԻ ԲԷՔԴՈՆԱՏ ՌՈՊԷՆԻ

ԵՐԿԱԹԻ ԲԷՔԴՈՆԱՏ
ՌՈՊԷՆԻ
ԲՈՒՆ ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՋՈՒՐ ԴԻՒՐԱՄԱՐՍԵԼԻ

Որ յառաջ կուգայ մսին մնացիչ տարրին եւ երկաթին բաղադրութենէն։
Շատ զօրեղ ախորժաբեր դեղ մ'է, եւ գերազանցապէս կազդուրիչ։

Բէքթոնաթ տը Ֆեռ, կերակրոց հետ խառնուելով, չարգիլուեր, ինչպէս կը լինին միւս երկաթախառն պատրաստութիւնները։

Ո'չ պնդութիւն, ո'չ ալ լուծում կը պատճառէ և որովհետեւ մարսելու համար մեծ աշխատութեան պէտք չունի, երբեք ստամոքսի ծանրութիւն չպատճառեր։

ԲԷՔԴՈՆԱՏ ՏԸ ՖԵՌ

Կը տրուի կաթիլ առ կաթիլ։

Մէկ անգամէն 10 էն 20 կաթիլ իւրաքանչիւր ճաշի ատեն, ու և է հեղուկի կամ կերակուրի մէջ։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական մթերանոցը, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, կայարան Պէշիքթաշի Թրամուէյին. Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն լաւ դեղարանոց մէջ։
978 — 10—26

ԱՊԱՀ. ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ

ԱՊԱՀ. ՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ի ՀԱՄԲՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանիթիա փողոց, Թիւ 9

Լ Ա Թ Ր Ա Ն Ս Ա Թ Լ Ա Ն Թ Ի Ք

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ Կ'ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ
566

ԳՈՒԻՆ

ԳՈՒԻՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Պ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պաղչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէգպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ — 686

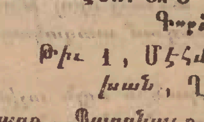

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվէրփուլի և Սեւծովու գիծը.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալպանիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապեան	3700	Իլլիրեան	5500
Պալարեան	6000	Իսթրեան	5500
Գալապրեան	6000	Լեսպեան	2200
Քասթիլեան	800	Լիպուրեան	2500
Սարտինեան	2000	Լիպեան	800
Տուրոյ	700	Օգոսթոյ	700
Էճիբթեան	3700	Սէրպեան	3800
Ֆոգեան	3700	Վալենսեան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վէնեթեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ և ընկ.
546

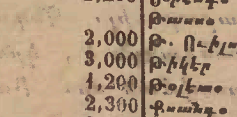

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՎ
Հուլ, Գօ Անվէրս, Կ. Պոլիս և Օտեսա
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	2,000	[illegible]	4,500
[illegible]	3,000	[illegible]	4,300
[illegible]	1,300	[illegible]	2,500
[illegible]	3,500	[illegible]	2,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	5,000
[illegible]	2,600	[illegible]	5,000
[illegible]	2,500	[illegible]	4,500
[illegible]	2,100	[illegible]	2,000
[illegible]	2,000	[illegible]	1,200
[illegible]	2,700	[illegible]	3,200
[illegible]	2,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	2,800
[illegible]	2,600	[illegible]	4,400
[illegible]	2,600	[illegible]	3,200
[illegible]	800	[illegible]	3,000
[illegible]	1,700	[illegible]	5,500
[illegible]	1,600	[illegible]	3,500
[illegible]	5,500	[illegible]	4,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	1,800	[illegible]	2,000
[illegible]	2,200	[illegible]	4,300
[illegible]		[illegible]	1,200
[illegible]	2,000	[illegible]	3,300
[illegible]	3,000	[illegible]	1,300
[illegible]	1,200	[illegible]	2,800
[illegible]	2,300	[illegible]	3,600
[illegible]	2,900	[illegible]	1600
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
Լէօ	2,900	[illegible]	41,0

Բէյրօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, ընդհանուր վաճառքով Հուլէն մեկնած է ամսոյս 7ին և 22ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններ

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմթ խան Ղալաթիա
551

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՌՈՒԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. Ֆոն ԼԱՒԲԸ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. Ֆոն ՎԷՍԹՖԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՅՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. Ֆոն ՍՔԱՆՑՕՆԻ ի Վիւրծպուրկ, բրոֆ. Ֆոն ՆԻՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնիխ եւն եւն.

Այս վերջինը կը գրէ ինծ, իւր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Խնդրեմ տեղեկութիւն տուէք ինծ թէ ո՞ւր գիմելու եմ այս զքանչելի դեղը գնելու համար։»

Վիէննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ռուատմանի Մաքրողականը արժանի է մեծ բժշկաց բացմաթիւ յանձնարարութեանց։

Այս Մաքրողական միակ արդարն դեղն է ընդդէմ Պնդութեան։

Մէկ մասնոցի պարունակութեամբ դեղ եթէ ներքսարկեա սրբանին մէջ, անմիջապէս արտաքսումն կ'ընէ։ Եթէ ազդեցութիւնը չատ ուշ լինէ ապա կ'ըլլայ, կարելի է խառնել հարկ եղածին չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւոր ըլլայ ելնէ փորը։

Մանկանց համար Ջրախառն Մաքրողականը կը բաւէ ամիսը։

Մանկանց վասնզի որ թմնչքին տաքքն առնլու բաւական դարմանն է օրն երկու անգամ հանել փորը։

Արիւներթութիւն. Սրբանին մէջ կը խոթեն քիչ մը բամբակ որ թաթխուած լինի ջրախառն Մաքրողականի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ)։

Համաճարակ հիւանդութեանց, Թիֆոի, Խոլերայի եւն ատեն, մարդ զգուշանալու է ներքին դեղերէ։ Եթէ փորն օրը երկու անգամ ելնէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ չտալու համար միքրոպներուն որ ծաւալին։

Ստամոքսի հիւանդութիւն. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճաշէ յետոյ։

Բոլոր սրտի կամ թոքի հիւանդութեանց մէջ, կաթուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խիթ, չնչերծութիւն, փորին անմիջապէս ելնելը մեծ օգուտ կ'ընէ։ Շատ առատ ճաշէ մը յետոյ մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և շատ անգամ վտանգաւոր անմարսութեան մը առաջքը կ'առնու. ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մ'մոռնաք այս հանգիստ դեղը։

Նա որ գիտէ մաքրողական ներքին դեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնլով յառաջ եկած ազիտաբեր արդիւնքները, ինչպէս են ընդարմացում մեծ աղեաց, պնդութիւն, արիւներթութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս Նոր դեղն, որ ազդեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.

1 ամբողջ շիշ 1 մէճիտիէ
½ շիշ ½ »
¼ » ¼ »
Գործիք ½ մէճիտիէ

Գործարանին նշանն է գրիչ մը և անուանն էթիքէթներուն և շիշերուն վրայ։

ՏՐ. ՌՈՒԱԴՄԱՆՆ

Մասնագէտ որովայնի խօթութեանց և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէկ, յԱդրիանուպոլիս։—Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գասգոբիտէսի դեղարանն, Քարաքէօյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, Կայարան Պէշիքթաշի Թրամուէյից։

Ծան. Մաճառիսի դատարանն 3000 ֆրանքի տուգանաց և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուհեման և Գոնզաղնեն խմբագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելնուն համար։ Պուտա-ըը-Տիւքի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը։
(12 մայիս 1885)։ — 979

L'AVENIR DES FAMILLES

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական Փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880 ին կազմեալ՝ ի Լիոն նօտար Միգիֆիօ տը Պէլէռի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆրանք — Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՇԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՈՒԷ, նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ՝ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմազան են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք փոխառութեանց և Ճարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնալ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է պանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3. 1000 ֆրանքի, հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877 ի Գաւառի Ֆոնսիէէն, կամ 1871 ի Վիլ տը Բառիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն. (այս երեք արժեթղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883 ի Օպլիկասիօն Ֆոնսիէռ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի. Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879 ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիօն մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբօդէքէռ Օպլիկասիօն մը (Գրէտի Ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժիներն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22 ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Չեւի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը, ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժեթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնք կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պաղչէ-Գաբու, Պոլիս։ — 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"
Ի ՊԵՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս
791

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

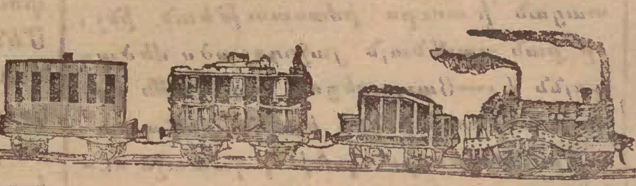

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։
576

Արտօնատէր — Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ